بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/548
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް، ވެލާނާގެ /ކ.މާލެ
- އިސްތިއުނާފަށް ހާޒިރުވި ފަރާތް: މުޙައްމަދު މުޝްތާޤް، ޖަވާހިރުވާދީ/އއ.ހިމަންދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އިތުބާރުކުރެވޭ މަޤާމެއްގައިހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިމުނު ތާރީޚް: 10 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443 / 15 ނޮވެންބަރު 2021

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޯކިޑު ހިނގުން، ތީމުގޭ 3 ނަންބަރު ފަންގިފިލާ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުވުނު ތާރީޚް: 09 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1441 / 06 ނޮވެންބަރު 2019

- އިސްތިއުނާފުކުރުވުނު މައްސަލަ:
- ނަންބަރު:431/Cr-C/2018
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: އިތުބާރުކުރެވޭ މަޤާމެއްގައިހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގުން

- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 06 ޖޫން 2018
- ނިމުނު ތާރީޚް: 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2019

ޖިނާއީ- އިތުބާރުކުރެވޭ މަޤާމެއްގައިހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން- ކުޑަކުއްޖާގެ ބަސް- ކުޑަކުއްޖާގެ ބަހަށް ބުރަދަންދޭނެގޮތް

- ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމްގެ ރައުޔު، (މިރައުޔާއި ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ތާއީދުކުރައްވެ.)

ތަޢާރުފު:

1. މިއީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 431/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކޮށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާ އެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފުކުރަށްދާ ފަރާތަކީ އއ.ހިމަންދޫ/ޖަވާހިރުވާދީ، މުޙައްމަދު ޢުސްމާނު އެވެ.

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. މި މައްސަލައިގައި އަނިޔާލިބިފައިވާ ކުޑަކުއްޖާ 04 (ހަތަރު) އަހަރުއާމާދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވިގެން 28 ޑިސެމްބަރ 2017 ގައި އިވާ ކްލިނިކުގެ ޑޮކްޓަރަށް އެކުއްޖާ ދައްކާފައެވެ. ޑޮކްޓަރަށް ދައްކާލުމުން އެކުއްޖާ ގޮވައިގެން އެކްލިނިކަށް ދިޔައީ އެކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތުގެ މާމަ (ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކޮށްފައި)[1] އެވެ. އެކުއްޖާއާބެހޭ ގޮތުން ޑޮކްޓަރަށް ދިން މައުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭތީ އިތުރަށް ބެލުމަށް އެކުއްޖާ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް އަށް ދައްކާލުމަށް ޑޮކްޓަރު ލަފާދިނެވެ. ނަމަވެސް ޑޮކްޓަރު ލަފާދިން ގޮތުގެމަތިން އެކުއްޖާ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް އަށް ދައްކާފައެއް ނުވެއެވެ.

3. އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް އަށް ކުއްޖާ ދައްކާފައިވަނީ 01 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ގައެވެ. ޑޮކްޓަރ އެކުއްޖާ ބެލުމަށްފަހު، ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ މެޑިކަލް ރިޕޯޓުގައި އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތީފަރާތުން މަރައިގެން

[1] ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ އަސްލުގައި ކުއްޖާގެ މާމަގެ ނަން ހިމެނޭގޮތަށް ލިޔެފައިވާތީވެ، ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްޓަކައި މިގޮތަށް އުނިކޮށްފައެވެ.

ޑޮސްފިއުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވޭ ކަމަކާއި، އެއީ އުކުޅުޖެހޭއަށް ޖިނާޢީ ޢަމަލެއް ހިންގުމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމެއް ކަމުގައި ކަނޑައެޅިގެން ނުބުނެވޭނެ ކަމަކާއި، އޭރުގައި ކަނޑައެޅިގެން ނެތި އެފަދަ ގެއްލުންތަކެއް ސާބިތުކުރެވޭކަން ކުރެވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޖިނާޢީ މަސްއޫލިއްޔަތު ކުރުމުގެ ސަބަބުން ލިބިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

4. ކުޑަކުއްޖާގެ ދޮންބެއްޔާ، އއ. ހިމަންދޫ/ޖަވާހިރުވާދީ، މުޙައްމަދު މުޢާޒް، އުކުޅުޖެހޭއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކޮށް އެ މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށްއެދި ޕްރޮސެކިއުޝަން ސަރވިސްއަށް ހުށަހެޅުމުން އެސަރވިސްއިން އެމައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކޮށް، މުޙައްމަދު މުޢާޒްގެ މައްޗަށް ދައުވާކޮށް ދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވުމުން ގާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުން ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ގާނޫނު) ގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުވި، އެމާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އިތުބާރުކުރާ މަޤާމެއްގައި ހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން މުޙައްމަދު މުޢާޒްގެ މައްޗަށް ކުރިމަތިލާ ކޯޓަށް ހުށަހެޅިއެވެ. އެދައުވާ ކުރި ސަބަބެއްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މުޙައްމަދު މުޢާޒް، 2017 އަހަރު ތަފާތު އެކިދުވަސްވަރެއްގައި އެކުއްޖާގެ ދޮންދަރިއެއް ކުޑަކުއްޖާ (ކުޑަކުއްޖާ) 04 (ހަތަރު) އަހަރު ވާކުދި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި ގަސްދުގައި އުކުޅުޖެހޭގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި އަތްލާ ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާތީ އެވެ.

5. އެ މައްސަލަ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 431/Cr-C/2018 ދަޢުވާއާގައި ބަލައި ނިންމާފައިވަނީ ދައުލަތުން މުޙައްމަދު މުޢާޒްގެ މައްޗަށް ކުރަނިވި ދައުވާއަށް ޙާޟިރު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި އިންކާރުކޮށްފައިވާތީއާއި، ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ދައުލަތުން ކުރަނިވި ހެކިބަޔާން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ

ޝައްކެއްނެތް މިންވަރަށް މުޙައްމަދު މުމްތާޒް މިޢަމަލު ހިންގާފައިވާކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކޮށް ދެވިފައިނުވާތީ، މުޙައްމަދު މުމްތާޒުގެ މައްޗަށް އިތުބާރުކުރެވޭ މަޤާމެއްގައި ހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުނުވާ ކަމަށެވެ.

ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހެކިތަކަށް ބަލާ ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކުރެވުނުގޮތް:

6. މި މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކުރިމަތިކޮށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހެކިތަކަށް އެކަށީގެން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންކަން [illegible] ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެއެވެ.

6.1 މި މައްސަލައިގައި ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި (ކުއްޖާގެ މަންމަ)[2] އާއި (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދޮންބެގެ ދަރިކަލު ބޭބޭ)[3] އާއި (ކުއްޖާގެ ބޮޑުދައިތަ)[4] އާއި ކުއްޖާގެ އިޖްތިމާޢީ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމުގެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ފަރާތްކަމުގައިވާ ސަރަޙައްދު ޤާސިމްގެ ހިޔާވަހި ބަސްކޮށްފައިވާ އުޅުއްޖާގެ ފަރާތުން ނަންބަރު ހައިކޯޓުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުރިމަތިވެފައިވާ، މައްސަލަ ދިރިއުޅުއްވާ ޔަޤީނުން 2014/HC-DM/01 **(އަލީ ޝާކިރު ވ. ދައުލަތު)** ގެ މައްސަލައިގައި ކުރެވިފައިވާ އުޞޫލުތަކާ ރިޢާޔަތްކޮށް އެހެނިހެން ހެކިބަސް ވަކިވަކި ހެކިތަކާއި ގުޅުވައި ނުބަލާފައިވުން؛

6.2 (ކުއްޖާގެ ބޮޑުދައިތަ) ގޮތުގައި "ހުރި ކަންތައް" ކުރިކަމަށް ކުއްޖާ ބުނިނަމަވެސް އެއީ ކޮން މީހަކު ކުރިކަމެއްކަން ކަނޑައެޅޭގޮތަށް ބުނެދީފައިނުވުން؛

2- ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ އަސްލުގައި ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނަން ހިމަނާފައިވިޔަސް، ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްޓަކައި މިގޮތަށް އިސްލާހުކޮށްފައެވެ.

3- ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ އަސްލުގައި ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދޮންބެގެ ދަރިކަލު ބޭބޭ ގެ ނަން ހިމަނާފައިވިޔަސް، ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްޓަކައި މިގޮތަށް އިސްލާހުކޮށްފައެވެ.

4- ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ އަސްލުގައި ކުއްޖާގެ ބޮޑުދައިތަގެ ނަން ހިމަނާފައިވިޔަސް، ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްޓަކައި މިގޮތަށް އިސްލާހުކޮށްފައެވެ.

6.3 އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވި ފުރުޞަތު ލީގަލް ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ޖ.ރ. ޝިރުކުމިން މުރާޖަޢާކުރި ހުކުމަށް ކުއްޖާއަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމަކީ ޖިންސީ ގޯނާއެއްގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމެއްކަން އެނގެން ނެތުމާއި އަދި ކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެފައިވާ ޖިސްމާނީއަށް ރަނގަޅުވެފައިވާނީ ޖިންސީ ގޯނާގެ ސަބަބުންކަން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވުން؛

6.4 ކުއްޖާއަށް ނަފްސާނީ ގޮތުން އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަމަށް ސައިކޮލޮޖިކަލް ރިޕޯޓުން އެނގެން އޮތުމާއި، ސައިކޮލޮޖިކަލް ރިޕޯޓް ހުށައެޅު ކުއްޖާގެ ބައްޔަށް އަހަރު ދުވަސް އެތަނަށް ވަރަށް ގިނަ އަހަރާއި މިތަނަށް ވަޑައި (ފުރަގަސްފަރާތް ދައްކަވާން) ބައްޔަށް އެއީ ކުއްޖާގެ ނަން (އުނިކަމުވެފައި)" މިގޮތަށް ބުނެފައިވީނަމަވެސް އެއްވެސް ހެކިއެއް ކުއްޖާ އެގޮތަށް ބައްޔާގެ ނަމުން މުޅިޤަބޫލްކުރެވޭ މުރާޖަޢާކުރުމަށް މުއްސަނދިކަން ނުވަތަ އެހެން މިފަދަކަން މަސައްކަތް ޝަރުޢުގެ ހުއްޖަތުން އެނގެން ނެތުން؛

6.5 ކުއްޖާ ބައްޔާގެ ނަމުން މުޅިޤަބޫލްކުރާ ދުވަހަކު ހުރިކަން، ކުއްޖާގެ މަސްމަގެ ހުއްޖަތުން އެނގެން އޮތުން؛

6.6 އިތުރު ކުރިނަކަން ކުއްޖާ ދެއްކުމުން ލިބިދީފައިވާ ޖުރިސްކުރިޖުޝަންގައި ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލެއްގެ ކަމަށް ހުރި މައްސަލާތަކީ ކުއްޖާގެ މާމަ ކިޔައިދިނުނުމުގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިހުރި މައްސަލާތަކާއި އުމަރުއްސަލާތު މާމައަށް ކިޔައިދީފައިވާކަމަށް އުކުއްޖާކަން މާމަގެ ތަޙްޤީޤު ބަޔާނަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތުން.

7. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 431/Cr-C/2018 ދަޢުވާއާ ނިސްބަތްވައިވާނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްވާތީ ބަދަލު އެ ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފުކުރަމުން ފުރިހަމަޔަށްބަލާ ޖިނާއީކޯޓުގެ ފަރާތުން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ. މިއީ އެމައްސަލަ މިކޯޓުގައި ބަލައި ނިންމި ގޮތުގެ ޚުލާސާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ނުކުތާ:

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 431/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއަކީ،

މި މައްސަލަ ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައި ވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށް ދޭ ހާއްސަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިއާޔަތް ނުކުރައްވައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވުން، މިނުކުތާއެވެ.

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާ ކުރާ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ ހުކުމް:

9. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި ކޯޓުތަކުން ބަލައިގަންނަންޖެހޭ ހެކީގެ ނިސާބާ އުސޫލުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

"އެހެން ޤާނޫނެއްގައި، ޖިނާއީ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކީގެ މިންގަނޑެއްގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތަށް ފޯރުކުރާ ހެކީގެ ބާވަތްތަކަށް އެހެން ޝަރުޠުތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސް، އެޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ގޮތުގައި އެޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފުލާ ދައުވާތަކުގައި މިހެން، ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގައިފިކަން ސާބިތު ކުރުމަށްޓަކައި، ގޮތަކަށް އެޤާނޫނުގައިވާ ކުށެއް ސާބިތު ކުރުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ހެކި ތެރެއިން މަދުވެގެން ހަތަރު ބާވަތެއްގެ ހެކި ހުށަހަޅައިގެން ވާނަމަ، އެ ހެކިތަކަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، މިހެން ކުރުމަށް ކޯޓަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް

ޝަރުޢުން ނޫނީ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ދިބެފަރާ ހެކިކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކިތަކަކީ:-

(ހ) ޖިންސީ ޢަމަލު ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ހިންގައިފިކަން ސާބިތުކޮށްދޭ ރަސްމީ ލިޔުމެއް؛

(ށ) ސައިންޓިފިކް ތަޙްލީލުތަކުން ދައްކާ ނަތީޖާ؛

(ނ) ޑޮކްޓަރ ފެނުނު މީހުންގެ ހެކި ބަޔާން؛

(ރ) ފޮރެންސިކް ނިޝާންތަކުންނާއި ތަޙްލީލުތަކުން ލިބޭ ހެކި؛

(ބ) ވީޑިއޯ ރެކޯޑިންގްތަކުން ލިބޭ ހެކި؛

(ޅ) އެކަމެއް ހިނގުމުން ފަހުން އަވަހަށް ނުވަތަ އެކަމެއް ހިނގާތާ ދުވަސް ދިހަ ދުވަސްތެރޭގައި ނުވަތަ ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް، ނުވަތަ ގާތްތިމާގެ މީހަކަށް، ނުވަތަ ރަޙްމަތްތެރިއަކަށް، ނުވަތަ ޓީޗަރަކަށް، ނުވަތަ ސޯޝަލް އޮފިސަރަކަށް، ނުވަތަ ސައިކޮލޮޖިސްޓަކަށް، ނުވަތަ ސައިކިއެޓްރިސްޓަކަށް، ނުވަތަ މަސްލަހަތު ތަރުބިޔަތުދޭ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ކުށަކާދިން ޝަކުވާކުރާ ކުރުމުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި މަސްއޫލުވާ ފަރާތްތަކަށް ކުއްޖާ ދީފައިވާ ބަޔާން؛

(ކ) އާދައާ ޚިލާފު ކަމަކަށް ނުވަތަ އެކަން ހިނގާދިޔަގޮތް ކަމަކަށް ކުއްޖާގެ ހާމަކުރުމުގައި ބަޔާން؛

(އ) މީހާގެ ބޮޑީ ގޮތުން ބަޔޮލޮޖިކަލް ސާމްޕަލް ހިފުން ނުވަތަ އަމިއްލަ ރިޕޯޓަކުން ސާބިތުވާ ކަމަށް ބަލާފައި ސަބަބެއް ނެތި ހުރި ގިނަ ކަމާއި، ތަފާސީލު ރިޕޯޓްތަކުން ލިބޭ ވަގުތު ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ހުށަހެޅުމެއް، ކުށަކާގުޅޭ ރިޕޯޓުތައް ރިޕޯޓުކުރެވިފައިވާ ރިޕޯޓް ދިނުމެވެ؛

(ވ) ކުށަކާގުޅޭ ރިޕޯޓުތަކާއި އެއްބަސްވުމުގެ އެކަށީގެންވާ ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުން ދީފައިވާ ގޮތުން ތަޙްޤީޤު ގޮތުން ފޮރެންސިކް ކަންތައްތަކުގެ ތަފާސީލު ހުރި ފޮރެންސިކް ނިޝާންތަކުން ފާހަގަކުރާ ހުރި ކަންކަން ދޭހަވާ؛

(މ) އެކަމާގުޅޭ ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި މީހާގެ ކުރިން ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި މީހާގެ ސާބިތުވާ ކަމަށް ދޭހަވާ؛

(ފ) މެޑިކަލް ހެކި؛

(ދ) މައްސަލަ ބެލޭ ފަރާތުން ކުށާގުޅޭ އިންސާފުވެރި ކުރުމުގެ ކުށާ ރިޕޯޓުކުރެވޭ ފަދަ؛" މިފަދައިންނެވެ

އެވެ.

10. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، ޖިނާއީ ކުށެއް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތު ކުރެވޭނީ މިންގަނޑުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އުޅިހަކު ކުށްކުރިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކެއްނެތި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވުމެވެ. މި މިންގަނޑުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތު ވެއްޖެކަމަށް ބުނެވޭނީ، އެކަން ސާބިތު ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން އެކަމެއް ހިނގާފައިވާކަމަށް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ޔަޤީނު ކުރުވުމެވެ.[5] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަމާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،މަތީ ކޯޓުތަކުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ ކަމަށެވެ.

11. މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު މުބާރިޒުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކޮށްފައިވާ އިތުބާރުކުރުވާ މަޤްފާއްގައި ހުކު ކުރެއްވުމާއެކު ޖިނާއީ އަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާއަށް މުބާރިޒު އިންކާރުކުރުމުން ދައުލަތުން ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކަކީ:-

(ހ) އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ވީޑިއޯ ރެކޯޑިންގ އާއި،

(ށ) އެކުއްޖާގެ މަންމަ (ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައި) އާއި،

(ނ) އެ ކުއްޖާގެ މާމަ (ނަމާއި އެޑްރެސް އުނިކުރެވިފައި)އާއި،

(ރ) (ކުއްޖާގެ ބޮޑުދައިތަ) އާއި،

(ބ) (ކުއްޖާގެ ބޮޑުބޭބެ)[6] އާއި،

(ޅ) (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދޮންބޭގެ ދޮދަރި ބޭބެ) އާއި،

(ކ) ކުއްޖާގެ ސައިކޮލޮޖިކަލް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓާއި، އެރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ސައިކޮލޮޖިސްޓް މަރިޔަމް ޝަފްނާ އާއި،

[5] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/24 (މޫސާ ރަޝީދު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ޤަޟިއްޔާގެ 25 ވަނަ ޕެރެގްރާފް.

[6] ޝަރީޢަތް ނިމުމުގެ ތަޙުލީލުގައި ކުއްޖާގެ ބޮޑުބޭބެ ގެ ނަން ހިމަނާފައިވީނަމަވެސް، ވެބްސައިޓްގައި ޝާއިޢުކުރުމަށްޓަކައި މިވަނީ އުނިކުރެވިފައެވެ.

(ހ) މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑާ އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް އިން ތައްޔާރުކޮށްދީފައިވާ ކުއްޖާގެ "އިޖްތިމާޢީ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމުގެ ރިޕޯޓް" އާއި، އެރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ފަރާތް ކަމުގައިވާ ސީނިއަރ ސޯޝަލް ސަރވިސް ވޯކަރ ސަލްމާ ޒާސިމް އާއި،

(ށ) ކުއްޖާގެ މެޑިކޯ ލީގަލް ރިޕޯޓާއި އެރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ޑރ.ޝަހުރުމީން އަދި އީމް ކުލިނިކަށް ކުއްޖާ ދެއްކިކަމުގެ ލިޔުންތަކާއި، މިޒާޖިކަތެވެ.

12. މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، މި މައްސަލަ ސާބިތު ކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހެކިތަކަށް އެކަށީގެން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ގޮތް ރަނގަޅު ނޫންކަން އެނގޭތީއެވެ. އެގޮތުން މި މައްސަލައިގައި ހެކިންގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަޔާނާއި، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދަބަންގެ ދަދަރި ބޭބޭ)ގެ ހެކިބަހާއި، ކުއްޖާގެ ބޮޑުދައިތަ ގެ ހެކިބަހާއި، ކުއްޖާގެ އިޖްތިމާޢީ ހާލަތުގެ ރިޕޯޓާއި، މެޑިކޯ ލީގަލް ރިޕޯޓާއި ސައިކޮލޮޖިކަލް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓާއި،ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ރެކޯޑިންގައަށް ދަށު ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ގޮތް ރަނގަޅުނޫން ކަމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

13. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ތެރެއިން (ކުއްޖާގެ މާމަ)، މި މައްސަލައިގެ ހެކިބަސް ނެގުމުގެ ކުރިން ނިޔާވެފައިވާތީއާއި، އަދި (ކުއްޖާގެ ބޮޑުބޭބެ) ހާޒިރު ކުރެވިފައިނުވާތީ އެ ދެމީހުންގެ ހެކިބަސް ނެގިފައިނުވާ ކަމަށް ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަ ކުރުނު ނުކުތާތަކުގެ 19 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ރެކޯޑް ސީޑީ ހުށަހެޅި ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ނަމަވެސް،އެސީޑީ ހެކިން ޤަބޫލުކުރެވިފައިނުވާތީ، އެކުއްޖާގެ ބަޔާން މި މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާ ކަމަށް ވެސް ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފާހަގަ ކުރުނު ނުކުތާތަކުގެ 20 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

14. މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް ތަފްސީލުކޮށްދިނުމުގައި ވާއިރު، ކުޑަކުއްޖާގެ މާމަ (ނަން އުނިކުރެވިފައި) ގެ ހިޔާލާ ގުޅޭ ގޮތުންނާއި، ދައުލަތުން ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި (ކުއްޖާގެ ބޮޑުބޭބެ) ގެ ހިޔާލުގެ ނުރުހުމަކީ ދަށު ކޯޓުން ނިންމިނިންމުން ދަނަގަޓްތުން ކަމަށް ބުނެ ވާހަކަ ދައްކާފައިނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ތަބާވާންޖެހޭ އުސޫލުތައް:

15. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ގާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ހިނގި އުސޫލަކީ ކުއްޖާ ދީފައިވާ ބަޔާނުގެ މައިގަނޑު އަސާސަކަށް ބަލައިގެން މައްސަލަ ސާބިތުވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ވަކިންކުރުން ކަމާއި، އެކުއްޖާގެ ހިޔާލަކީ އާދަމާ ހިފާފައި އެއީ ތަފާ ކަމަށް ދޭހަވާކަމަށް ހިޔާލަކަށް ވާނަމަ، ހަމައެކަނި ކުއްޖާގެ ޝަހާދަތް ބޭނުމަކަށް ބިނާކޮށްގެން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިނާއީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ ސާބިތު ކުރުވާމީހާ ކުއްވެރިކުރެވޭނެ ކަމެވެ، އެ ގާނޫނުގެ 47 ވަނަމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 12 (ބާރަ) ބާވަތުގެ ހެކި ވަކިވަކިން ލިސްޓުކޮށްފައިވި، ބެހެވުން ކުއްޖާގެ ހިޔާލަކީ އާދަމާ ހިފާފައި ތަދުވަސް ގޮތުގައި ކުރިމަތިވި ހިޔާލުގެ ތަފާ ތަފާތު ކަރަވަރު ކުރުމުގެ ގޮތުން ވަނީ ބާރުލާން ކުށްވެރިކުރުމަށް ފަސޭހަވެދާނެ ގޮތުގައި ކަމަށް އެއީ ކުއްޖާގެ ހިޔާލާ ކުރިމަތިވާ ކުރުމުގެ ފަސޭހަވެދާނެ ގޮތުގައި ކަމަށް،[7] އެ މާއްދާއިން ފާއިތުކޮށްފައިވާ ހިޔާލުގެ އުސޫލު (ކުއްޖާ ހިތައިދޭ ހިތާއިދިނުން މައިގަނޑު އަސާސް) އަށް ބަލައިގެން، އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަސޭހަކުރުވަދޭ އެހީގައި ކުޑަކުއްޖާ ހިތައިދޭ ހިތައިދިނުން ކުރިމަތިވާ ގޮތަށް ފާހަގަކުރެއްވުމުން މައްސަލަ ސާބިތުވާ ގޮތަށް ބެލުން

---

[7] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/77 ގަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 32.

ކުރުމަށް އެޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/77 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު) ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައި ވެއެވެ.[8]

16. އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާއަށް، 09 މާރިޗު 2020 ގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.މި މައްސަލައަކީ އެ މައްސަލަ ނިންމުމުގެ ކުރިން 30 ސެޕްޓެންބަރު 2019 ގައި ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. އެހެންކަމުން އެޤަޟިއްޔާގައި ޤާއިމްކޮށްފައިވާ އުޞޫލު މި މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ބެލުމުގައި އަމަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތެއްއޮންނެވެ. އެޤަޟިއްޔާ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމުމުގެ ކުރިން މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރެވުން ދިރާއީ މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-DM/01 (އަލީ ޝާހިދު ވ. ދިރާގު) ޤަޟިއްޔާގައި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހުކުމް އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެއްކާގެ ޙުކުމް ކަނޑައަޅާފައިވާ **އުޞޫލުތަކެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު** ޤަޟިއްޔާގައި، އެމާއްދާގެ (ށ)އާއި(ނ)އާއި(ރ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތަކާއި 5 (ފަހެއް) ބާވަތުގެ ހެކި ހުށަ ކުރުމުގައި ވަކިވަކި ބާވަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބެލުން ހާލަތްތަކުގައި ކަމަށް މިކޯޓުގެ އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައި އޮތްއިރުވެސް، އެޤާނޫނުގައި ކުށް ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑު ދެއި ކުރުމަށް އެ ޤާނޫނުގައި އެކުލަވާލާފައިވާ ހުރިގޮތް އުސޫލު ދުރުގެންދާ ކަމަށާއި[9] (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުންނާއި ދަށު ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުންތަކަށް ރިއާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި) އެމާއްދާގެ އަދުލުވެރި ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި[10] މާނަ ކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މާނަ ކުރުމަކީ ކުއްޖާގެ ހާލަބަސް ކޯޓުރޫމު ކުރުމަށް އެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަސީލަތްތަކުގެ ބޭނުން ހިފުން ހުރަސްއެޅިފައި އޮތުމުން ކުށް ސާބިތުކުރުމުގެ

[8]- އެޤަޟިއްޔާގެ ވާހަކަދެކެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 33.

[9]- އެޤަޟިއްޔާގެ ވާހަކަދެކެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 38.

[10]- 2014/HC-DM/01

ވަސީލަތްތައް ހަނިވެފައިވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ.[11] އެހެންކަމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން 5 (ފަހެއް) ހަދި ހަމަކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލު އެކަށައަޅުއްވާ ގޮތުގެން، ކުރިން މިކޯޓުން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އުސޫލަށް އަމަލު ނުކުތާތަކުން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

17.ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީގޯނާ ކުރާ މައްސަލަތަކުގައި ހުކުމެއް ދީ ބިނާވަނީ އަނިޔާތަކުން ކުއްޖާ ރައްކާތެރި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ މައްޗަށް ކަމުގައި ވާއިރު، ކުއްޖާ ދީ ހަށިގަނޑަށް އާދައާހިލާފުކޮށް ގޯނާކުރުމަކީ މިންވަރުގެ ހިބަހަށް ބުރަމަރުޖެހޭކައި އެހެނިހެނުގެ އެބަޔަ ފުރުސަތު އެއްގަމުގެ ބުރުމާއި، ކުއްޖާގެ ގުޅިވެރިކަމާއި ކުއްޖާ މުއްސަނދަ ބާރު ގެއްލުން ޝަރުޢާ ކުރުމުގައި އެއްވެސް ނުރަނގަޅު ނިކަމެތި އިތުރު ބަރަންވާނެއެވެ.

ކުޑަކުއްޖާގެ ހިތަހަސް އެއްޗެހިކުރުން އެއްކޮށްގެ ބުރުން:

18.ކުޑަކުއްޖާގެ ހިތަހަސް އެއްޗެހި ކުރުން އެއްގަމު ކަމަށް ބުރަވާނީ "ޝަރުޢާވާކުރި ކުއްޖާ ރިޢާޔަތް ވަރަކަތްކަމުގައި، ބުރަބަރުން ވަރަކަތްއެއް ރިޢާޔަތް މިހާރު ރިޢާޔަތްކުރާފަދަ ތަފާސީލުތަކެއް ހުރުމެވެ."[12] މިގޮތުން، (ކުޑަކުއްޖާ) ރިޢާޔަތްނޑުން ރިޢާޔަތްކުރުމަކީ ހަމައެކަނި ވަރަކަތްކުރެވިދާނެ އެހާރާއާގެ ވަގުތުތަކުގައި ބޮޑާނުގެ ދިޔަމާއި، ހާލަތު ހިނގާކަމަށް ބުނާ ތަން ބޮޑަށް ކުރިއަރުވާއި، އަދި އުޅުއްވަސް ބޮޑާނުގެ ދެ ކަންކަން ހަމަޖެހުމަ ނުވަތަ އިންސާފު ކުރިއަށް ދާފަދަކަން އެކަންކަން ބަދަލުވާނެތޯ؟ ނުވަތަ ކުއްޖާ ގެތަކުގައި އުޅެދިޔަ އަޅުގަނޑު ބުނުމުން، ތަފާތު ގޮތަކަށް އެކުލެވޭ ބޮޑާނުގެ ކަނޑައެޅޭތޯ؟ މިކަންކަމަށް ބެލިދާނެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާގެ އިންސާފުވެ ވާހަކަ ދަރިކަލުންގެ (ސިޓީ) ހުއްދައިގެ ގޮތުގައި

[11]- އެޑްވޮކޭޓްގެ ފާރަވެރިކުރުވުން ނުކުތާތަކުގެ 43.

[12] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2019/SC-A/77 ޤަޟިއްޔާ. ޞ.44ގައި.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އޮޅުގަނޑު ހިނގުން، ބިލްޑިން 3 ނަންބަރު ފަންގިފިލާ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv އީމެއިލް:info@highcourt.gov.mv

ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ކުއްޖާގެ ބަޔާން ރިކޯޑްކޮށްފައިވާ ސިޓީ ލިބިފައިނުވާތީ ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު (ބަޔާން) އަކީ މި މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ބަލާފައިނުވެއެވެ. މައްސަލައެއް ސާބިތުކުރުމަށް ނުވަތަ ދިފާއުކުރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ކަމަށް ބުނާ ހުއްޖަތަކީ (މާއްދީ ހެކި) ކޯޓަށް ލިބިފައިނުވާ ހެއްކާއިމެދު، އެހެނީ ހުށަހެޅުމަށް އެންގުމުގެ ބާރު އެ މައްސަލައެއް ބަލާ ފަނޑިޔާރަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ ކިޔައިދޭ ވާހަކައިގަނޑުގައި (އިންޓަރވިއު ރިކޯޑިންގ) އެންމެ މުހިއްމު އެއް ހެކި ކަމުގައިވާއިރު، އަދި އެހެކި ހުށަހެޅިކަމަށް ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެހެކީގެ ރިކޯޑިން (ސީޑީ) ނުވަތަ ޓްރާންސްކްރިޕްޓް (އިންޓަރވިއު) ކޯޓަށް ލިބިފައިނުވާކަން ސާފުކުރުން ފެންނަން އޮތުމުން، އެހެނީ ކޯޓަށް ލިބިފައިނުވާކަން ހާމަވާތީ ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ރިކޯޑްކޮށްފައިވާ ސީޑީ ނުވަތަ އިންޓަރވިއުގެ ޓްރާންސްކްރިޕްޓް (ބަޔާން) ހުށަހެޅުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އަންގައި، ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ރިކޯޑިންގ (ކުޑަކުއްޖާގެ ބަޔާން) އަދި ނަންބަރުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މި މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ އުކުޅެއްނުވާ ނިސްބަތްވާ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ކަމަކަށް ނުފެނެއެވެ. މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކާ ސާބިތުކުރުމަށް ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ހުށަހެޅޭ ހެކި ބިނާވެފައި ހުންނަނީ ކުޑަކުއްޖާ ޕޮލިހަށްދޭ ބަޔާނާއި ކުޑަކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއުގެ މައްޗަށް ކުޑަކުއްޖާއަށް ދިމާވި ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފުރިހަމަ އެއް ކުއްޖާ ކިޔައިދޭ ވާހަކައިގެ، މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކުއްޖާގެ ބަޔާން ނަގަންވީ ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވާ އިންސާފުވެރި ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާ ދީފައިވާ ބަޔާން (އިންޓަރވިއު) ރިކޯޑްކޮށްފައިވާ ވީޑިއޯ ސީޑީ މިކޯޓަށް ގެނެސް ބެލުމަށް ނިންމީމެވެ. އަދި ކުއްޖާގެ އިންޓަރވިއު ވީޑިއޯ ބައްލަވަން ބެލިއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ ބޮޑު ކޮންމެ ނުވާ ތަންތަނުގައި އެއްވެސް ކުއްޖެއް ބޮޑު ކުރޭތޯ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އާން

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އެ ކޮން ކުއްޖެއް ބަލާ ކުރި؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ މުތީސް(ބޭނާ އެއްކޮށް ސާފުއުނދޯ) ބަލާކުރީ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މުތީސް އެހާކު؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ ހާކު އޮއި؟ ހާކު ބަލާ ކުރީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ މިތަންތަނުގަ

ކުޑަކުއްޖާ: ކުއްޖެއް

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ގަ އިނގިލިތަކާއި ދޯ. (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ބޭނިމުއްނު ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ އެހެން ކުދިން އަތުލަން ނުވާ ތަންތަނުގަ އެހެން ކުއްޖެއް ބަލާ ކުރި ވާހަކަދޯ؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ބޭނާ އެއްކޮށް ސާފުއުނދުން)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮން ކުއްޖެއްތަ މި އަތުލީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ އެތަންތަނުގަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އެތަނުގަ؟ މީ ކަލޯ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހަމަ ބަލާ ކުރި ކުއްޖާގެ ނަން ބުނެލަދީބަ، (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) އަށް އިނގޭތަ އެކުއްޖާގެ ނަން؟

ކުޑަކުއްޖާ: ލައްބަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ބުނެލަދީބަ އެކޮންކުއްޖެއްކަން.

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) މީ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އުހުނ. (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ މިތަނުގައި ބަލާ ކުރި ކުއްޖާގެ ނަން ބުނެލަދޭތޯ.

ކުޑަކުއްޖާ: އަތުލައިގެން ނުވާން.

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮބާ، މިއޮތީ ކުއްޖެއް. މިހާރު މިކުއްޖާ މިއޮތީ ހަޑިވެފަދޯ، (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ކުރަހާފަ. (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ބޭނި އެހެން ކުދިން ބަލާކޮށްގެން ނުވާނީ، މި ފޮޓޯގައި، (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ބޭނި ތަންތަން ކޮށްދޭގައި ދައްކާ ބޯޑު އަނގާލަން އިނގޭ. މި ފޮޓޯގައި މިފޮޓޯގާ މިފޮޓޯގައި ދޯ ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ހހމ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ދެން މިތަންތަނުގައި އެއްފަހަރު މިހާރު އަތުލީތަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ލައްބަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮން ކުއްޖެއް އަތުލީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ދިޔަ

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮންނަމެއް ކިޔަނީ އެކުއްޖާއަށް؟ އަތުލި ކުއްޖާއަށް؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) މީ ދެއްސު.
ކުޑަކުއްޖާ: މި (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މިހާރު (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) މިވާހަކަ ދައްކަވާލަންނަން ކިޔައިދީބަލަ. ޗީނީ ހަނގަވަރުކޮށްލަ ދޯ؟ ކޮޅު ވެގެން ޑޮކްޓަރު އެކުއްޖާ ދޯ. (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ މިތަނުގައި އެއްފަހަރު ކުއްޖެއް ބޮޑުކުރީތަ؟
ކުޑަކުއްޖާ: ހަމަ. ފެށުމު ރަގަޅު، ބޮޑޭމު ރަގަޅު.

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އަޑު ދިޔުމަތިރިޔަ ބޮޑުކުރި ކުއްޖާގެ ނަމާ، މިސާ ދިޔުމަތިރިޔަ. ބޮޑު ކުރި ކުއްޖާގެ ނަމާ އިނގޭތަ ބޮޑުވެރިޔާ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) އަށް.
ކުޑަކުއްޖާ: (ބޯ ޖަހާލާފަ) ހަށްބަ.
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ބޮޑުވެރިޔާ ނަން
ކުޑަކުއްޖާ: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ދިޔާ ބޮޑުކުރީ ގަރުދާ ކުއްޖާއަށތަ؟
ކުޑަކުއްޖާ: (ބޯ ޖަހާލާފަ) ހަށްބަ
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ބޮޑި ކުއްޖާއަށތަ؟
ކުޑަކުއްޖާ: (ބޯ ޖަހާލާފަ) އުހުހުހު
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)ގެ ދިޔާ ބޮޑުކުރީތަ އެއްފަހަރު ކުއްޖެއް؟
ކުޑަކުއްޖާ: (ބޯ ޖަހާލާފަ) ހަށްބަ
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކާކު ބޮޑުކުރީ؟
ކުޑަކުއްޖާ: މުންތާޒް
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މުންތާޒް؟
ކުޑަކުއްޖާ: އާން
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އެހެންތަ، މުންތާޒް އައީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ދޭގަ ދިޔ ކުއްޖެއްތަ؟
ކުޑަކުއްޖާ: ހަށްބަ

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހަމަ، މުންތާޒް ބަލަހައްޓަނީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ދޯ؟
ކުޑަކުއްޖާ: ހަށްބަ
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މުންތާޒް (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ މިތަނަށް ޖެއްސިތަ؟
ކުޑަކުއްޖާ: މީތި ހުރިން ހަށްވަރިބަލަ.
އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހާން. ހުރިން ހަށްވާނެން. ވާހަކަ ދައްކާ ނިންމާލާފަ ދޯ. މުންތާޒް ޖެއްސީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ މިތަނަށް؟
ކުޑަކުއްޖާ: ކޮބާ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ ގަލުލުއް؟ (ސޯފައް ނޫން)

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ތިބުނީ މުދައްރިސް ދިމާ އަތްލިޔާ ދޯ؟ މުދައްރިސް އަތްލަނީ ކިހިނެއް ދިމާނގައި؟

ކުޑަކުއްޖާ: ދިސްޓިރ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އަޅެ ތޮޑުވާލާދީ ދައްކާލަބަލަ ދައްތިވެގެންނަން، ތިޔަން އިސްލާ ނުކުރެ ފެންނާނުކުރީން. ކިހިނެއް އަތްލަނީ މުދައްރިސް؟ އަތްލަން ކިހިނެއް ހަދަނީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ކޮޅަށް ތޮޑުވެ ހުރެ) ނޫނގެ.

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ނޫނގެ؟ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ ތިޔަން ގޭތެރެ ދަށިނަތަ އަތްލަނީ މުދައްރިސް؟

ކުޑަކުއްޖާ: އާން

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ނޫނީ ގޭތެރޭގެ ތޮށްޓަނޑަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ނޫ

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހަމަ، އާނ ދިމާ އިއްތަލާ. ދެން ވާހަކަ ދައްކާ ނިޔަމާމާލާ ދާނީ. (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)، (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ ދިމާނގަ މުދައްރިސް ބަލާކުރިމަ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) އަށް ތަދުވިތަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ތަދުވި

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މި (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ޔަތުކުރަން ބޭނުންކުރާ ތަނެއް؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުރޭ އެއްޗެއް (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) އަތުން ފެއްޓުމުން) ދިބަވަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އާނ. މި (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ޔަތުކުރަން ބޭނުންކުރާ ތަނެއް؟

ކުޑަކުއްޖާ: ދިބަވަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އާން، ހުރިހާ އެއްޗެއް ލާފަ ބާކީބަ.

ކުޑަކުއްޖާ: ދިގި ލާނދީރ.

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާ އިހަނުމުން) ހަމަ، މުދައްރިސް ނޫން އިތުރު ކުއްޖެއް ބަލާކުރިތަ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ ދިމާނގަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ތަދުވަ، ދިސްޓިރ ބޭނުން. ހުރިން ތަދުވަދި (ކުރުހުމަށް އިސްތާރުތާކުރުމުން)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހުރިން ތަދުވާނަން. އާނ ދުރިން ދިމާ ކޮންކުއްޖެއް ބަލާކުރި؟

ކުޑަކުއްޖާ: އެއީ، މުދައްރިސް

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މުދައްރިސް ދޯ؟

ކުޑަކުއްޖާ: މުދައްރިސް ބައްޕަ އެއް އުޅޭ.

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މުދައްރިސް ބައްޕައެއް ދޯ؟ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ބުނިނަމަ އެއްވެސް ކުއްޖެއް ކަޅިރަގައި (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ގެ ދިމާނގައި މުދައްރިސް އަތްލި ވާހަކަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ތަދުވަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮން ކުއްޖެއް ކަޅިރު ބުނީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އެއީ ކުއްޖެއް

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އަޅެ އެކުއްޖާގެ ނަން ކިޔާލަދީބަ

ކުޅަދުއްތާ: (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކާކުކައިރި (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ބުނީ؟

ކުޅަދުއްތާ: ކޮބާތަ ގަލަމުއް؟

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މިއޮޅުން ގަލަން. (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) މިތާ އަސްލު ވާހަކަ (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ކާކު ކައިރި ބުނީ؟

ކުޅަދުއްތާ: (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮންދުވަހު ކައިރިގައި ބުނީ؟ އެއްފަހަރު މިހެން ކައިރިގައި ބުނިންތޯ؟

ކުޅަދުއްތާ: އެހެން ކުއްޖެއް

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އެހެން ކުއްޖެއް؟

ކުޅަދުއްތާ: ހުދު

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އަދި، (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ދަރުމަވެރިންބަރު ބުނެފައިވާ މި (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ޖިއްސުކުރަން ބޭނުންކުރާ ޗާޓްއަކީ މީ؟ (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) މިތަން ބޭނުންކުރީ ޖިއްސުކުރަން؟

ކުޅަދުއްތާ: އާއިޝަތު، (ގަތުމުގައި ހިފުމުން) ދިރާސާ. މި ގުރުން ތަނުވަސް، ދިރާ ފޮނިކުރަ.

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮން ނަމެއް (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ކިޔަނީ އެތަނަށް؟

ކުޅަދުއްތާ: ނޭނގޭ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ނޭނގޭ ތޯ. (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ކީއްކުރަން މިތަން ބޭނުންކުރަނީ؟

ކުޅަދުއްތާ: ނޭނގޭ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ޖުއްބު ގަނޑަކީ ބޭނުންކުރަނީ އެތަން؟

ކުޅަދުއްތާ: ނޫ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ރިސެޕްޝަނުގަ ބޭނުންކުރަނީ؟

ކުޅަދުއްތާ: (ބޯ ޖަހާލާ)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ޖުއްބު ގަނޑަކީ ރިސެޕްޝަނުގަ ކޮންކަމެއްގަ؟

ކުޅަދުއްތާ: ... ރިސެޕްޝަން

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ރިސެޕްޝަން ތޯ؟ އެހެންތޯ؟ (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) ރިސެޕްޝަ ގޮތުގައި މަޑުވާތޯ؟

ކުޅަދުއްތާ: ފައްބަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮންތާކަށް މަޑުވަނީ ރިސެޕްޝަ ގޮތުގައި

ކުޅަދުއްތާ: (ކުޅަދުއްތާގެ ނަން) އަޅާ ރިސެޕްޝަނުގަ މަޑުވަނީ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ދުން ކިހިނެއް ހަދަނީ މަޑުވީމަ

ކުޅަދުއްތާ: ކަމެއް ކުރަނީ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮންކަމެއް ކުރަނީ؟

ކުޅަދުއްތާ: މިހެން ހުރިމަ މަޑުވާލީ އުޅެނީ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މަޑުވާލީ އުޅެނީ ތޯ

ކުޑަކުއްޖާ: ތަށްޓަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ދެން (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ތަޅުވީމަ ކިހިނެއް ހަދަނީ، ކާކު ކައިރީގައި ބުނަނީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ތަށްޓަ. (ދެން ބުނާ އެއްޗެއް ސާފެއް ނުވޭ)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ސިއްރެއް؟ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ހިސާބާމީ ތަޅުވާމީ އެއްވެސް ކުއްޖެއް ކައިރީ ބުނިންތަ؟ ތަޅުވާ ވާހަކަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ހމމ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކާކު ކައިރީ ބުނީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: މަމި ކުލަޗަށްސަރި

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކުލަޗަށްސަރި ތޯ؟ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) މަމަ ކައިރީ ބުނިންތަ ތަޅުވާ ވާހަކަ ހިސާބާތޮރަށް؟

ކުޑަކުއްޖާ: ދިޔަ، އެހެ ކުރަ ދިޔަ.

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ހިސާބާތޮރަށް ތަޅުވާ ވާހަކަ މަމަ ކައިރީގައި ބުނިންތަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އާން.

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކީކޭ މަމަ ބުނީ؟ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ތަޅުވާ ވާހަކަ ބުނީމަ މަމަ ކީކޭ ބުނީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އެހެންކަމަކު

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އެހެންކަމަކު ބުނީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ތަށްޓަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ދެން މަމަ ޕްރައިވެޓް ގެންދިޔައީމަ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)

ކުޑަކުއްޖާ: ހމމ

……………………………………

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އާދޭ ތިޔަގާ ނަމެއް އެނގޭ ކުދިން. މި ޖެންޓަލްމަނާ އެއީ އެނގޭ ކުދިންގެ، ޖެންޓަލްމަން އަޅުން އެއީ ކޮބާ. ޕްރައިވެޓް ހިސާބު ބުނީ؟ އާދެ، ޕްރައިވެޓް ހިސާބު ބުނީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ޕްރައިވެޓް ކައިރިއަށް ދިޔައީމަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: ނޫނޭ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކޮންކަހަލައަކަށްތޯ ޕްރައިވެޓް ކައިރިއަށް (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ދިޔައީ.

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުރެހުމެއް ނަގަމުން) މިހެން އެނގޭ ކުރަ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހމމ ކާކާ އެއްކޮށްތޯ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) މިދިޔައީ ޕްރައިވެޓް ކައިރިއަށް؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ދަން ޕްރައިވެޓް ކައިރިއަށް

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: އެހެންމަ؟ ޕްރައިވެޓް ކައިރިއަށް (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ދިޔައިންމަ މާމައާއެކުތޯ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އާން

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ދެން ޖެހޭ ޕްރައިވެޓް ބުނީ ދިޔައިމަ؟ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ހަން އަޅުވާ ވެހާ ބުނިމަ ހުރި؟

ކުޑަކުއްޖާ: މިނީ ކުރައްއް މިޔާ. މި ކުރައްއްމަ؟

……………………………………

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) މަންމަ ކައިރީ ބުނީމަ ސިޓީއަށްބައި؟

ކުޑަކުއްޖާ: އާން

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކީކޭ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ބުނީ މަންމަ ކައިރީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) މަންމަ ކައިރީ ވަރަށް ސިއްރުން ބުނީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހުމް.. (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ބުނިންތަ މުމްތާޒުގެ އެއްވެސް ވާހަކައެއް މަންމަ ކައިރީ

ކުޑަކުއްޖާ: ހުމް

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ހު (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ކީކޭ ބުނީ މަންމަ ކައިރީގަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: މިއޮތީ މިހި

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މުމްތާޒުގެ ކޮން ވާހަކައެއް (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ބުނީ މަންމަ ކައިރީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އެހެން ވާހަކައެއް.

....

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: މަންމަ ބުނިތަ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން) ކައިރީ އެއްވެސް ވާހަކައެއް؟ ޓީޗަރުސްއަކަށް ދާ ވާހަކަ ބުނެފަ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އާނ

އިންޓަވިއުކުރާ ފަރާތް: ކީކޭ މަންމަ ބުނީ؟

ކުޑަކުއްޖާ: އެހެން ވާހަކައެއް

19. ކުޑަކުއްޖާގެ ފުރިހަމަ ނަން ބުނަން އުނދަގޫވާއިރު ނަމަވެސް، އޭނާ ދިރިއުޅޭ ގޭގެ ނަމާއި، އޭނާގެ އުމުރާއި، ކިޔަވަންދާ ސުކޫލުގެ ނަމާއި، ސުކޫލުގައި ކުރާ ކަސްރަތުތަކާއި، އޭނާގެ ގެއިގައި އުޅެން މީހުން އަތޮޅުން މަގާ ތަންތަނަކީ ކޮބައިކަން ސާފުކޮށް ބުނަން ނޭނގޭކަމާއި، ކުއްޖާގެ ގެއިގައި އުޅެން މީހުން އަތޮޅުން މަގާ ތަންތަން ކަމަށް ކުއްޖާ ބުނެފައިވާ ތަންތަން ފޮނަގެ ކޮށްދީފައިވާ ކުއްޖާއާއި އިންޓަވިއު ކުރި ފަރާތުން ކަމާއި، ކުޑަކުއްޖާގެ ގެއިގައި އުޅެން އަތޮޅުއިގެން ނުވާން، ތަނުއްގައި މުމްތާޒު އަތޮޅުކަމަށް ބުނިނަމަވެސް، މުމްތާޒު އަތޮޅީ ކޮން ތަނެއްގައިކަމާއި ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގީ ކޮންގޮތަކަށްކަން ބުނެދިނުމަށްކަމާއި، އިންޓަވިއު ކުރުވުމުން ދިޔައިރު، ބައެއް ފަހަރު މުމްތާޒު އަތޮޅުވާވަރަށް ކުއްޖާގެ ބަހުން ދޭހަވާކަމާއި، މުމްތާޒު ނޫން އެހެން މީހަކު އަތޮޅިތޯ ސުވާލު ކުރުމުން

"ޓަޗްބަ" މިގޮތަށް ބުނެ ޖަވާބު ދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ކުއްޖާގެ ގައިގައި ދުލްލާޖް އަތްޖަހާ ވާހަކަ އެކުއްޖާގެ މާމަ، މަންމަ އަދި އުސްތާދުން އެހެން މީހުންގެ ގޮތުގައި ބުނިކަމަކަށް ކުއްޖާ ބުނެދީފައިނުވެއެވެ. ނަމަވެސް، އިންޓަރވިއުކުރި ފަރާތުން ކުއްޖާގެ މާމަ އުވާލަ ބުނީތޯ އެހުމުން ޓަޗްބަ މިގޮތަށް ޖަވާބު ދިންކަމާއި އަދި މަންމަގެ ގޮތުގައި ސިއްރުން ބުނިތޯ އެހުމުން ޓަޗްބަ މިގޮތަށް ޖަވާބު ދިންކަމާއި ނަމަވެސް އެކުއްޖާގެ މާމައާއި އަދި މަންމަގެ ގޮތުގައި ބުނީ ކޮން ވާހަކައެއް ކަމެއް ހާމަކުރުމަށްވާކަން އިނގޭކަމާއި، ކުއްޖާއާ ކުރި ސުވާލުތަކަށް ސަލާމަތްކުރަނީ ނިކަމެތި އެކުއްޖާ ބޮޑުއާއި ކަންކަމުގައި އުޅުނުން ދިރުނަކާއި އަދި އެކުއްޖާގެ ޢަމަލުތައް ހުރި ގޮތުގެ މައްސަލަ ބަލާއިރު، އިންޓަރވިއުގައި ކުއްޖާ ކުރެވުނު ސުވާލުތައް އެކުއްޖާއަށް ރަނގަޅަށް ދޭހަވާނަމަ ނުދޭހަވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގެ ޙާލަތުގައި ކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި ގޮތުގެ ތަފްސީލު ކިޔައިދިނުމުގައި ނުވަތަ، އާދައިގެ ހިނގާ ދުވަސްތައް،ތަނާއި،ވަގުތު ބުނެދިނުމުގައި ނުވަތައި،އެކުއްޖާ އެކިގޮތަށް ބުނެފައިވާތީ، އެކުއްޖާއާދެކޮ ގުޅޭގޮތުގައި މުހިއްމު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި ގޮތުގައި ވަކިކޮށް އިތުބާރުކުރުމަށް ގޮތްތައް ކުރިމަތިވާނެވެ، ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް އެއްގޮތް ނޫން އެއްގޮތްތަކަށް ނުވެއެވެ.

ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ބަދަލުނުވުން އެއްގޮތްތޯ ބެލުން:

20. ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ބަދަލުނުވުން އެއްގޮތްތޯ ބެލުމުގައި އެކުއްޖާ ކިޔުން ސާބިތުކުރުން، ކޮޓަރިހަމަކުރަން ޖިންސީ ކުށްތަކާ މުޤާބިލު ހާލަތު އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަސޭހަތަކުގެ ނުވަތަ ވަސީލަތްތަކުން ބޭނުން ކުރަމުން، އެކުއްޖާގެ ބަޔާނުގެންނަން ވާނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/77 ޤަޟިއްޔާ (65 ވަނަ ނަންބަރު)ގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ކުއްޖާގެ ހެކިބަސް ބަދަލުނުވުން އެއްގޮތް

ބެލުމުގައި، ކުޑަކުއްޖާ ފުރަތަމަ ކިޔަވައިދޭ ކިޔަވައިދިނުމާއި ދީން އުގަންނައިދީ އަޚްލާޤީ ތަރުބިއްޔަތުކަން އާއިލާ ކިޔަވާކިޔަވައިދިނުމުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އެއްގޮތްފަދައި، ސީރިއަސް ފުރުޞަތުތަކާއި ނޯމަލް،އެއީ ކުއްޖާގެ ބަސް ބޭނުންކުރުން އެއްގޮތްކަން ދެނެގަނެވޭން ކަމުކަމެވެ.

21.މި މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާއާމެދު މުޢާމަލާތު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި ވާހަކަ އެއްވެސް މިހާތަނަށް ކުރެވިފައިވާކަން އަސާސީކަމެއް ނެތެވެ. ނަމަވެސް، އެކުއްޖާއާމެދު މުޢާމަލާތު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގިކަމަށް އެކުއްޖާގެ މާމައަށާއި، ކުއްޖާގެ މަންމައަށާއި، ކުއްޖާގެ ބޭބޭ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދޮންބެގެ ދަރި ބޭބޭ)އަށް ކިޔައިދިންކަމަށް އެމީހުން ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެނިހެން ތަޙުޤީޤުން މި މައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤު ކޯޓުގައި ހިނގުން ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ނެގުމުގެ ކުރިން ކުއްޖާގެ މާމަ ނިޔާވެފައިވާތީ، ކުއްޖާގެ މާމަގެ ހުރިބަސް ނަގާފައިނުވާ ކަމާއި، އަދި އެހާރުވެސް، މި މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤަށް ކުއްޖާގެ މާމަ ދީފައިވާ ބަޔާން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުނު ހެކިބަހެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނެވިދާނެތޯ ބަލާފައެވެ.

21.1 ކުޑަކުއްޖާއާމެދު މުޢާމަލާތު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި ވާހަކަ ކުއްޖާގެ މަންމަ (މާމަގެ ހިނގިކަމަށް ބުނާ ތާރީޚުގައި މުޢާމަލާތު ޖިންސީގެ އަނިޔާވާ)ގެ ގޮތުގައި ބުނިކަމަށް އެކުއްޖާގެ މަންމަ ބުނެފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަޔާން ބަލާއިރު، ކުއްޖާއާމެދު މުޢާމަލާތު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި ވާހަކަ ތަފާތު 2 (ދެ) ފަހަރަކު ކިޔައިދިންކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. ކުއްޖާގެ މަންމަ މިމައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤަށް ދީފައިވާ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، ކުއްޖާ ބެލުމުގެ އަންނަނި ކަންތައްތައް ކުރަނީ އުމުރުގެ މާމަ ކަމަށާއި އުމުރާ ގިނަ ވަގުތު ހޭދަކުރަނީ ވެސް ކުއްޖާގެ

ބާބައާ އެކުގައި ކަމަށާއި، 2016 ވަނައަހަރުގެ ފަހުކޮޅު އއ.ހިމަންދޫއަށް އެކުއްޖާ، އެކުއްޖާގެ މަންމައާއި މުޙައްމަދު މުސްތަފާއާއެކު ކުރި ދަތުރުގައާއި އަދި އެދަތުރު ގޮސް އައިފަހުން ކުއްޖާގެ ކުރިމަތި ފާހަގަކަން ތަދުވާތީއާއި އަދި ކުޑަކުދިނަށް ނުދައްކާތީ އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާކަން ތުހުމަތުކޮށް، އެވާހަކަ ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ގާތުގައި ކުއްޖާގެ މާމަ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ މަންމަ) ބުނެފައިވާ ކަމަށާއި، އެކަމަނާ ބުނުމުން އީ އއ.ހިމަންދޫއަށް ގޮސް އުޅުނިރު ބޭބެގެ މީހުން ބޭނުންކުރާ ސަރަހައްދެއް (ޑްރައި ސޯޕް) ބޯން ކުރުމުން، އެލަރޖިކްވުމުގެ ސަބަބުން ދިމާވި ކަމަކަށްވުމަށް ކުއްޖާގެ މާމަގެ ގާތުގައި ބުނި އެކަމަކު ވާހަކަ ނުދައްކާކަމަށް ކުއްޖާގެ މާމައަށް އެންގިކަމަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ ބުނެފައިވާކަމަށެވެ.[13] މި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ހިނގިގޮތް ހާޒިރުވުމުން ކުއްޖާގެ މަންމަ ބުނެފައިވަނީ، 28 އޮގަސްޓް 2017 ދުވަހު (އީދު އަންނަން ދުވަސްކޮޅެއްބާކީވަނިކޮށް) އީދު ހެދުން ގަންނަން ބައްޕައާއެކު ދިޔައިރު ކުއްޖާގެ ގާތުގައި ބުނުމުން، އެކުއްޖާ ސިޓިންގެ ތެރެއިން ދިހަވަ 5 (ފަހެއް) މިނެޓު ފަހުން އެނބުރި އައިސް "މަންމައާ ބައްޕަ ހަރަ ކަންތައް ކުރަނީ" މިގޮތަށް ކުއްޖާ ބުނިކަމަށާއި އޭރު އެކުއްޖާއަށް ރަނގަޅަށް ވާހަކަ ދައްކާކަމަށް ކަމަށާއި، އެކަމަނާ ބުނީ އަހުގެ އިސްކޫލުމަތިން އެއްކޮށް ކަމަށާއި، ބައްޕަ ކުރި ކަން ކަދުރު ކުއްޖާގެ މާމަގެ އުރުމުން،"މަންމައާ ބައްޕަ (ކުއްޖާގެ ނަން ބުނެފައި) މިހެން އަޅަން ބުނީ މިހެން ހަރުވާލާ ބާރުލައި، ދެން އެމަންޖެ އުޅެނީ ހަރުވާލާ ބާރުލައި މިހެން ހަދާ ސިއްރުކޮށްހުރިއޭ (ކުއްޖާގެ ނަން)އަށް ވާހަކަ ނުދައްކާ." މިގޮތަށް ބުނިކަމަށާއި، ދައްތަބޮޑުގެ ވެއިރު ކަން ހަރަކާތްތަކެއް ސިއްރުކުރުމެއް ބުނުމުން،"މިހެން ހަރަފަރަ ބުނޭ" މިގޮތަށް ބުނިކަމަށާއި،

[13]- މި މައްސަލައިގެ ދައުވާލިބިފައިވާ 2017 ވަނަ އަހަރުގެ އޭޕްރީލް ދުވަސްވަމުން ކުއްޖާއާ ގުޅޭގޮތުން ޖިނާއީ ތުހުމަތެއް ހިންގައިފައިވާކަން ދަށުގެ ސިޓީއަކުން ބުނެފައިވާ އއ.ހިމަންދޫއަށް ކުރި ދަތުރުގައި ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ބާރުތަކާ މި މައްސަލައިގެ ދައުވާގައި ހިނގާދިޔަ ގޮތް އެނގެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އޯކިޑުމަގު ހެންވޭރު، ތީމުގޭ 3 ނަންބަރު ފްލޯރ، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
ވެބް ސައިޓް: www·highcourt·gov·mv އީމެއިލް:info@highcourt·gov·mv

ކުއްޖާގެ އިސްތިޢުމާލުން ކުރިމަތީ ފަރާތަކަށްތޯ ބޭނީ؟ ދައުލަތުގެ ވަކީލް އެހުމުން، "ވަލްބަ." މިގޮތަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އަދި އެވަގުތު މުއްދައީ ސުވާލްގެ ޖަވާބުގައި އިންކާރު އެކުއްޖާ އެދަރުކަށި ކޮން ކަހަލަ ވާހަކައެއް ތޯ، މުއްދައީގެ ގޮތުގައި އެހުމުން ކޮންކަހަލަ ވާހަކައެއްތޯ ދަރުކަށި އަހައި ސުވާލު އުފުއްދައި، އެކުއްޖާގެ އެއްވެސް ތަނަކަށް ތަދު ނުކުރާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް، އެގޮތަށް މުއްދައީ ބުނުމުން، ބައްޕަ ކަންތައްކުރި ގޮތް ކިޔައިދިނުމަށް މުޙައްމަދު މުއްދައީގެ ހާޒިރުގައި އެކުއްޖާގެ ގޮތުގައި ބުނުމުން، "މިހެން ހަދާފައި، އިސްތިޖަހައިގެން ހުރި، އިސްނުވެސް ނަގާ،ނުނަގާހުރި ބޭނީ މަންމައޭ. (ކުޑަކުއްޖާ) މިތަނަށް ތަދުކޮށްލިއޭ. ހަމަ އެހެންބުނީ" މިގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖާ އެވާހަކަ ދައްކައިދޭ އުއް ދުވަސް ނޫނީ ދެ ދުވަސް ފަހުން، ކުއްޖާގެ ގޮތުން އިތުރު އެއްޗެއް ސާފުކޮށްދޭތޯ ބަލުމަށް ސުވާލު ކުރުމުން، އާއްމަން އެނގެން ދިނަމަ، "މިބަޔާނަށް ފަން ހޮތް ދަރިފުޅުގެ ވާހަކަ ދަފްތަރުވުމުގައި ވަތްތަވަސް، އެކަހަލަ ގޮތަކަށް ވާހަކައަކީ މިހެން ވަސްބަނާ، ދެން އާގެން މިއައިން މާރަ ނަގައި ދަރިފުޅުގެ ވާހަކައިން ދަރިފުޅުގެ ވާހަކަތަކުން އާޔަގައި އެނގެނީ އަނގަޖަހާ ކަންތައް ކުރާކަމަށް ކުރިމަތީ ފަރާތުގައި."މިގޮތަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

21.2 މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ގޮތުގައި ހަނަހެވި، (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދުވަހުގެ ދަރަނި ބޭބެ)ގެ ހިޔާރަން ބަލައިރު،މުޙައްމަދު މުއްދައީގެ މިހާރު ކަބިންއަނާ (ކުއްޖާގެ މަންމަ) ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ މީހެއް ކަމަށާއި، މިމައްސަލަ ޖެހުމުގެ ކުރިން އެއް ދުވަހު މީހާ ގެއަށް ވަޑައިގަތުމުން ކުޑަކުއްޖާގެ ކުރިމަތީ ފަރާތުގައި އަތްއަޅައިގެން "ބައްޕަ އައްޔަ ކޮންފިޔުޓަރ" ކިޔާފައި ކޮޅަށް ނުކުތުމުން އޭނާ ހިކުރި ހިސާބަށް އުޅުނުކަމަށް ކަމަށާއި އެމަގުގައި ކުއްޖާގެ މާމަ ގޭގައި ނޫޅޭ ކަމަށާއި، މުއްދައީ ކުޅޭދޮށުގައި އުޅޭ ކަމަށާއި ދޮން ކުއްޖާގެ ގޮތުގައި ފާޚާނާއަށް ވަދެ

ޕީސްޓާން ބުނުމުން އުޅަދުޖީގައި ޕީސްޓާން ޖާގަހާއަށް ވަތް ކަމަށާއި އޭނާ އެކަކަށް އަތްވެސް ކަމެއް (ކުޑަކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން) ކަމަކަށް ހީ ނުކުރާކަމަށާއި ނަމަވެސް ޖޯޑަރުގައި އޭނާގެ ވަރަކައް ދުކަވާކަން ގާވަރުން އެނގުނު ކަމަށާއި، ކުޑަކުއްޖާ ކޯޓަރިން ނުކުމެ "ބައްޕަ އައްދޫ" ބުން ކުރިމަތީ ފަޅަރުގައި އަޅާ އަލައިންގެން ގޭތެރޭގައި ދޮރުތަން ދުވި ކަމަށާއި، އުކުއްޖާ ހިސާބުގައި ގޮތުމުން އެގޮތަށް ވަތަން ގިނައިން އަޔާ ކަމަށާއި، ކުޑަކުއްޖާ މުދުރާޖަން ހިޔަނި "ބައްޕަ" ކަމަށާއި މުދުރާޖު ކުޑަކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގި ތަން އެނގޭއަށް ފެނިފައިނުވާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

21.3 މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ގޮތުގައި ހުށަހެޅި (ކުއްޖާގެ ބޮޑުދައިތަ)، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި 27 މާރިޗު 2019 ގައި ދީފައިވާ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި ޗޯޓަރަށް ދައްކަމަށް ސްކްރީނާއަށް ދިޔުމަށް އޭނާ މާލެއަށް އައިސް ހުރިއިރު އެއްދުވަހަކު ކުޑަކުއްޖާ ޖާގަހާކަށް ނިދުމަށް ތަދުވާލީ ކުއްޖާގެ ކޮއްމަކީކަކީ ބަލައިލައިފާން ކުއްޖާގެ މަމަ އެދުމުން ކުއްޖާގެ ދޮގަވާ ދަރުކަން ބާލައިދީ، ކުޑަކުއްޖާގެ ކުޑަކަމުދަމާން ހަނދާސް ރަތްވެފައިކުރިދަން ދުއްކާލުމަށް، އެތަން ކުރިއަތް މަޑުމަ (ކުޑަކުއްޖާގެ މަމަ) ގޮތުގައި ބޭނުކަމަކަށް، އަދި އެދުވަސް ކުޑަކުއްޖާއަށް ހޭލާ ކަސްތައް ކުރަނީ އޭ މިތާ އަތޮޅުނީ ކުޑަކުއްޖާ މީހާގެ ގޮތުގައި ބެނިކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

21.4 މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކުޑަކުއްޖާގެ އިޤްރާރާއި ބާރުތަކާ ވަޒަން ކުރުމުގެ ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، އެރިޕޯޓާ ކުޑަކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ ގެއަށް ކުރި ޒިޔާރަތްތަކުންނާއި ކުއްޖާގެ މަންމަޔާ ދެކެވުން ވަރަކަތްކުރުންނާއި ކުއްޖާއާއެކު ނުލި ސުވާލުތަކުގައި ދެކެވުން ވަރަކަތްކުރުން ލިޔެފައިވާ މައުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓެއް ކަމާއި، ކުޑަކުއްޖާއަށް އެއްމުރުގެ ކުދިންނާ އެއް

މިންވަރަށް ވާހަކަދައްކަން އުނދަގޫކަން ފޯރާގެ ކުރުވުން ކަމާއި އަދި ބައެއް އަކުރުތައް ކިޔުމުގައި އުނދަގޫވާތީ ކުއްޖާ ދައްކާ ވާހަކަތައް ފަހުމްވާން ދަތިވުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަމާއި، ބޭރުފުށު އެކްޓިވިޓީން ކުއްޖާގެ ގައިގާ މީހުން އަތްލުން ފަދަ ކަންކަން ފާހަގަ ކޮށްދީފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން ކުރިމަތިލާގޮތް، ތޫރު، ޑާމަތި، ތެންވަށް، ނާފަށް، ލާ އަދި އިސްތިރިގަނޑު ފަދަ ކަށްފަޅާ ކަމާއި، އެއިން ތަކެއްގައި އެހެން މިހާރު އަސަރުކުރިކަމަ، މަންމަ ގޮތުގައި ބުނެފައިވާކަން ކުއްޖާ ބުނެފައިވާކަން ފާހަގަ ކޮށްފައިވެއެވެ. އެއިން ތަކެއްގައި އެއްވެސް މީހަކު އަތްލާތީ އެހެން "ބައްޕަ" (ދޮންބައްޕަ) އަތްލާކަމަށް ބުނެފައިވާކަމާއި، ކުއްޖާގެ އެސެސްމެންޓް ހެދުމުގައި އާއިލާއާއި ކުރިމަތިވާ މަސައްކަތުން ކުއްޖާއަށް ދޮންބައްޕަގެ ފަރާތުން ޖިންސީގޯނާ ލިބިފައިވާކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާކަމާއި، އަދި ކުއްޖާގެ ދޮންބައްޕަ މުބާރަކު މުޙައްމަދު، ކުއްޖާގެ ކުރިމަތިލާފަދަގައި އެކުލަވާލުމުގައި މައްސަލާގައި ކުއްޖާ ހިއްސާކުރަނިވާކަމަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާގެ އިޖްތިމާޢީ ޙާލަތުގެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީގެ ސޯޝަލް ސަރވިސް ވަރކަރ ސަފްރާ ޝަރީފް ހުށަހެޅި ތާރީޚުގައި ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓާއި ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދިފާޢު ބަޔާނަށް[14] ބަލާއިރު، އާންމުކޮށް 2016 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން ސޯޝަލް ސަރވިސް ވަރކަރުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް ކަމަށާއި، މި މައްސަލައިގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކުޑަކުއްޖާގެ އިޖްތިމާޢީ ޙާލަތުގެ ރިޕޯޓަކީ އޭނާ ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓެއް ކަމަށާއި، ކުއްޖާއާ ކުރުވުން މުޢާމަލާތުގެ ތެރެއިން ބޭނުންކޮށްގެން އެކްޓިވިޓީ ކުއްޖާގެ ގައިގައި އޭނާ މީހުން

14- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި 31 ޖެނުއަރީ 2019 ގައި ދިފާޢު ބަޔާން.

ހައިކޯޓުގެ ހައިސިއްޔަތު، އޯކިޑް މަގު، 3 ...، މާލެ، ހައިކޯޓު، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
www.highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: info@highcourt.gov.mv އީމެއިލް:

އަމިއްލުން މަނާ ތަންތަން ފާހަގަ ކުރަން އެނގޭކަމާއި އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތީ ފަރާތްގައި މުއާމަލާތު
އަމިއްލަކަމަށް އެކުއްޖާ ބުނިކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

21.5 މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުއްޖާގެ ސައިކޮލޮޖިކަލް ރިޕޯޓަށް[15] ބަލާއިރު، އެރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި ކުޑަކުއްޖާއާއެކު ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ސެޝަންތަކުން ފާހަގަ ކުރެވުނީ ކުޑަކުއްޖާއަށް އެއް ތަނެއްގައި ދިޔައިރު މަޖުބޫރުން އިންނަން އުނދަގޫ އަދި ވަރަށް ހަރަކާތް ކުއްޖެއްގެ ގޮތުގައިކަމާއި، އަދި ދިގު ވަގުތު އެއް ކަމެއްގައި މަސްއޫލުވެ އުޅުމުގެ ބަދަލުގައި ފަސޭހައިން ސަމާލުކަން ގެއްލޭ ކަމާއި،ކުއްޖާ ވާހަކަ ދައްކާއިރު ބަހެއް އަކުރުތަކެއް ކިޔުމުގައި އުނދަގޫ ކަމެއް ހުރިކަމުން، ބަހެއް ފަހަރު ދައްކާ ވާހަކަ މާ ބޭނުން ސާފުނުވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާގެ ވަރަކަށްވުރެ އުނދަގޫ ކަމަށް ނުރޮވޭ އަސަރުތަކެއް ކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ކަމާއި އޭގެތެރޭގައި ނުރައްކާތެރި އެކްސްޕޯޝަރަށް، އަނިޔާވުން، ތަރުހީބު ނުވަތަ ޖިންސީ ގޯނާ ފަދަ ކަންތައްތައް ހިމެނޭ ކަމަށާއި، އަދި ސެޝަންތަކުން އެއްކުރެވުނު މައުލޫމާތުތަކުންނާއި،ހުރިހާ ޓެސްޓުން ކުޑަކުއްޖާއަށް "ބައްޕަ"ގެ ފަރާތުން ޖިންސީ ގޯނާއަށް ހުރަސްއެޅިފައި ވާކަން ދޭހަވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ސައިކޮލޮޖިސްޓް މަރިޔަމް ޝަރުނާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި 31 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ދީފައިވާ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، ބޮޑުވިލަރާ ސައިކޮލޮޖިކަލް ރިޕޯޓަކީ އޭނާ ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތެދު ރިޕޯޓެއް ކަމަށާއި، އެރިޕޯޓުގައި ވާފަދައިން މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުއްޖާއަށް "ބައްޕަ"ގެ ފަރާތުން ޖިންސީ ގޯނާއަށް ހުރަސްއެޅިފައިވާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

[15] ރިޕޯޓް ގެ (2017 ސެޕްޓެންބަރު 11) IMWB-1411/C/2015 ނަންބަރު ރަޖިސްޓަރޭޝަން ފެމިލީގެ ވޮންޓެޑް ޓީމު އިންސްޕެކްޝަން

21.6 މި މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކޮށްފައިވާކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވިގެން އެންމެ ފުރަތަމަ އެކުއްޖާ ދައްކާފައިވަނީ އިޖީ ކްލިނިކުގެ ޑޮކްޓަރަކަށެވެ. އެތަނުގެ ޑޮކްޓަރަށް ހާޒިރުކުރިން މައުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބަލައި ޑޮކްޓަރު ދިފާއީ ފޮރެންސިކްސަރވިސަސްގައި ބަލާން ކޮށްފައިވޭ، ކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޯނާކޮށްފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭކަމީ (suspected child abuse) އެކަން އިތުރަށް ބެލުމަށްޓަކައި އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ޑޮކްޓަރަކަށް ދައްކާފައެވެ. ކުޑަކުއްޖާ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ޑޮކްޓަރަށް ދައްކާފުމުން ޑޮކްޓަރު ބެލުމަށްފަހު ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ރެފަރަލް ޗިޓުގައި ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، ކުޑަކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަމުގެ މައުލޫމާތު ޑޮކްޓަރަށް ހާޒިރުވެފައި ވަނީ ކުއްޖާގެ މަންމައެވެ. އެގޮތުން 30 އޮގަސްޓް 2017 ވަނަ ދުވަހު ކުޑަކުއްޖާގެ މަންމަ ގޮތަށް ގެސް ކުއްޖާގެ ދަރިބައްޕަ އެކުއްޖާ ތަޅައިގެންނުވި ހަށިވާގައި ޖަނަވާ ބޭފުޅުންގައި އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތި ފަރާތުގައި ދަށްބައިގަ އަތްލާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާ ކުޑަކުދިންނާގުޅޭ ކަމުގެ ފޮރެންސިކް ދިރާސާތަކުގެ ކުރިމަތިފަރާތަށް ތަޅުވާލި އުޅުނީ އެކުއްޖާގެ މަންމަ ފަރާތުގެ މާމައަށް އިތު ކުޑިނިކަން ދައްކާފައިވާކަމާއި، އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިފަރާތުން ހަށިއެއްޗާ އަދި އަނެއް ނުބައި ވަސް ދާނެތަކެއްގެ ނިޝާނެއް ފެނުނުކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. ޑޮކްޓަރު އެކުއްޖާ ބެލިއިރު، އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިފަރާތް ރަތްވެފައި ހުރިކަމާއި، ކުރިމަތި ފަރާތުން ނިޒާޢީކޮށްގެ ހެޔޮއެއްޗާ އަދި އަނެއްފައި ހުރިކަމާއި، ބިއްރަކު ގެއްލުމެއް ލިބިފައިންވާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި ޑޮކްޓަރު ބެލިބެލުމުން ފެނިގެން ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ޑޮކްޓަރު "category 2-non-specific findings that are minimally ބަޔާންކޮށްފައިވޭ، suggestive of sexual abuse (such as fondling) but may also be caused by other etiologies. Sexual abuse can't be ruled out" މިގޮތަށެވެ.

ކުއްޖާގެ މެޑިކަލްގެ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ޑރ. ޝިރުމީން ފުރަތަމަ (ކޯޓުން ސަވާލުޖަހަން ގައިންޓަރވިއު ސްކްރިޕްޓް) 31 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި ކުރިމަތިލި ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ހެކިބަހަށް ބަލާއިރު، އޭނާއަށް 2014 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރު މަހުން ފެށިގެން އައި.ޖީ.އެމް.އެޗް.ގައި މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ ޑޮކްޓަރެއް ކަމަށާއި، ކުއްޖާގެ މެޑިކަލް ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި އޭނާ ބައިވެރިވެފައިވާ ކަމަށާއި،[16] މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުއްޖާގެ ޖިންސީ ގުނަވަނަށް ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާތީ ބެލިކަމަށާއި، އެގޮތުން ބެލިބެލުމުން، ރިޕޯޓުގައި ލިޔެފައިވާ ގޮތުން ފަރަން ބޭރުން ރަތްވެފައި ހުރިކަމަށާއި އަދި ހަމަ އެއްކޮޅަށް އައިއްސަވާ ހުރިކަން ފާހަގަ ކުރެވުނު ކަމަށާއި، އެކަކަށް ކަންތައްތަކާ ޖިންސީ ގޯނާ ހިންގައިގެން ނުވަތަ އެއްޗެއް އެހެން ގޮތަކުންވެސް ދިމާވެދާން ކަންތައްތައް ކަމަށާއި އެހެންކަމުން އެކުއްޖާއަށް ލިބިފައިވާ ގެއްލުމަކީ ޖިންސީ ގޯނާއެއް ލިބިފައިވާ ކަމަށާއި އެކަށީގެންވާ ހިމެނުން، އެހާ ހަމަވެސް ހަމަކޮށް ކަމަށާއި، އޭގެ ޖިންސީ ގުނަވަނުގެ ސަރަހައްދަށް ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާ ކަމަށާއި، މި މައްސަލައާ ކުޑަކުއްޖާގެ ޖިންސީ ގުނަވަނުގެ އަހަރު ސަރަހައްދުގައި ޖިންސީ ގޯނާގެ ގޮތުން ހުރި ގެއްލުމެއް ކަމަށާއި، މި މައްސަލާ ކުޑަކުއްޖާގެ އަށް ތިފައިވާ އެއީ އެއްވެސް ގޮތަކުން 4 (ހަތަރު) ކުއްޖެއް ކަމަކަށްވެސް، އެއްވެސް ކުއްޖެއްގެ ޖަނަވަރީ ބަލާފައި އެހެން ކަމެއް ހުންނާނެ ކަމަށް ބުނެފައިވެ، ޖިންސީ ގާނޫނީގައި،ސަޢާދަތު އެތެރެއަށް، ފޯނާއި ނުލާ އެހެން ކަމެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން ކަމަށް ބުނެފައިވީ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާގެ ވަޒީފާ ސޯސިއަލް ސާވިސަސް އޮފިސަރު ބައްލަވާނެކަމަށް ނިންމާ އެހެން އިން ހުށަހެޅުން އެކަމަށް ނުކުރެވެ.

[16]- ރިޕޯޓުގެ ހިސާބުގެ ބައި ފުރިހަމަކުރި ޕީޑިއެޓްރިޝަން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

22. މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުއްޖާއަކީ ވާހަކަ ދެއްކުމުގައި ދަތިތަކެއް ހުރި ކުއްޖެއްކަމުން އެކުއްޖާ ބުނާ އެއްޗެއް ސާފުކޮށް ދޭހަވުމަށް އުނދަގޫތަކެއް ހުރިކަން އިސްވެ ބެލުމުން ހުރިބަހުން ފާހަގަވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާއާމެދު މުޙައްމަދު މުމްތާޒު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިގޮތް ސާފުވާން ގޮތަށް ކިޔައިދިނުމުގައި ނޯޓް ކަލާއި، މުޙައްމަދު މުމްތާޒު އެކުއްޖާއާ ޖިންސީ އަމަލު ހިންގި ވާހަކަ އެކުއްޖާ ކިޔައިދިނުމުގައި އެކުއްޖާގެ މަންމަ ބުނެފައިވާ، "މަންމައާ ބައްޕަ ހުރެ ކަންތައް ކުރަނީ" އަދި "މަންމައާ ބައްޕަ (ކުއްޖާގެ ނަން ބުނެފައި) މިހިރީ އަތުން ބުނަނީ މިހިން ހަރުވާލު ބާރުވައި، ދެން އުމަރާޖު އޮޅުނީ ހަރުވާލު ބާރުވައި މިހިރީ ހަދާ ބޮޑުކަށްކިޔަނީ (ކުޑަކުއްޖާގެ ނަން)އަށް ވާހަކަވެސް ނުދެއްކޭ." މިފަދައިންނެވެ. އޭގެ ފަހުން އެކަމާގުޅޭ ގޮތުން އެކުއްޖާއާ ސުވާލު ކުރުމުން އެކުއްޖާގެ ވާހަކައިން ކުއްޖާގެ ކުރިމަތީ ފަރާތުން ވަސްބަރައި އަނގަޖަހާ ކަމަށް ދަރަވާކަމަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ ބުނެފައިވެއެވެ. ކުއްޖާގެ މަންމައަށް ކުއްޖާއާމެދު މުޙައްމަދު މުމްތާޒު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގުމުގެ ސިޔާސަތުތަކުން ތޮއްޖެ ދެކެވިފައިވާކަން މަންމަގެ ބަހުން އެނގެއެވެ. އަދި އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގުމަށް މުޙައްމަދު މުމްތާޒު ކުރީ ކޮންކަމެއްކަން ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަހުން ސާފުކޮށްދެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި އެކުއްޖާ ދިފާޢުގެ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، "ބައްޕަ ހުރެ ކަންތައް" ކުރާ ކަމަށްކަން ނުވަތަ އެކުއްޖާގެ ހަރުވާލު ބާރުވައި އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތީފަރާތް ބޮޑުކަށްކިޔަނީ ނުވަތަ އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތީ ފަރާތުން ވަސްބަރައި ކުރިމަތީފަރާތުގައި އަނގަޖަހާކަމަށް ދަރަވާވާ ފަހާ ޖެހޭތަށް އެކުއްޖާ ކިޔައިދިނުމުން އެކުއްޖާގެ ބަޔާނުން އެނގޭކަމެއް ނެތެވެ. އެހެންކަމުން، އެކުއްޖާ ކިޔައިދިނުމުގައި އެކުއްޖާގެ މަންމަ ބަޔާނުގެ ވާހަކަތަކުގައި ބޮޑުތަކާ އެއްގޮތަކަށް ކުރިއަށް ބުނެފައިވާ ބުނެފައިވާގޮތަށް ސުވާލު އެދުނެވެ. މި މައްސަލައިގައި ހިބަސްޓިވިއާ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދޮންބެގެ ދަރީ ބޭބޭ)ގެ ބަހުން ކުޑަކުއްޖާ ކުރިމަތީ ފަރާތުގައި އަތްއަޅައިގެން ކަޅިރީން ނުކުތް "ބައްޕަ އަމަރު ކޮށްޓީ" އަދި "ބައްޕަ ތުނު ކޮށްޓީ" މިދު ގޮތަށް

ބުނެފައިވާ ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދެބެންގެ ދަރިއަކު ބޭބެ)ގެ ކުރިބަޔުގައި ބުނެފައިވާ ހާދިސާގެ އެކުއްޖާގެ ބަޔާނުން އަދި އެއްޗެހިތަކުން މިހާރުގެ ބަޔާނުން އެނގޭކަމަށްވެއެވެ. އަދި އެހާދިސާ ހިނގި ކޮންމެ ދިރާސާއެއްގައިކަން އެނގެން ނުވާތީ، އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިކުރުމުގައި އަބުރަށާއިގެން ކުރިމަތިވެރިކަން ތަރުތީބުން އެހެން ހިސާބުތަކަށް ތަފްސީލުކުރެވިފައިވަނީ އެކަން ބުނާގެ ބަހުން އެނގެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި މުޅިއެކަށް މުޅިޖެހުގެ މައްސަލަ ދަރުބާރުފައިވާ 2017 ވަނައަހަރުގެ ތޮރަގައި ހިނގާފައިވާ ހާދިސާތަކުގެ މައްސަލަ ބިނާކުރެވުނުކަމާއިމު، މި މައްސަލައިގައި ހުރިބަސްދީފައިވާ (ކުއްޖާގެ ބޭބެދަރިއަކު) އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިކަން ބަލައި އަދި އެހާގެ ގޮތުގައި އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިކޮށްގައި އަޑުއަހުމަކަށް ބުނެފައިވާ 2016 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެންބަރު މަހުގެ ތޮރަގައިކަން އެނގޭތީ އެހާދިސާއާ މި މައްސަލައިގެ ދަރުބާގެ ތޮރަގައި ހިނގި ހާދިސާއާކުގުޅޭ އިންސާފާ (ކުއްޖާގެ ބޭބެދަރިއަކު)ގެ ބަހަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާކަމަށް ނުފެނެއެވެ. ކުއްޖާގެ ޑީއެންއޭގެ ރިޕޯޓް ތަޙްޤީޤުކުރި ފަރާތަށް ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގި ހާދިސާ (ހިސާބު) ކިޔައިދިފައިވާ އެކުއްޖާގެ މަންމަކަމާއި، ޗައިލްޑް އެކުއްޖާއާ ސިފަ ވާހަކަ ދައްކާފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ސައިކޮލޮޖިކަލް އެސެސްމަންޓް ރިޕޯޓް ތަޙްޤީޤު ކުރި ފަރާތުން ކުއްޖާއާމެދު ކުރި މުޢާމަލާތުގެ ތަފްސީލް ބަޔާން އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތި ފަރާތަށް ތަރުކަލާއީވެފައިވަނީ ބުނެފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުޅަދުއްޖާ އިންޒާރުވެދީ ކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީގެ ސޯޝަލް ވަރުކަރުގެ ހާޟިރުގައި ކަމާއި އެފަރާތުން ތަޙްޤީޤުކުރި ކުއްޖާގެ އިޝާރާތާއި ބަޔާންތަކުގެ ރިޕޯޓްގައި އެކުއްޖާ ބޮޑުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކާ އެކުއްޖާގެ އިންޒާރުވުމުން ފަރާތަށް ޖަހަކަ ކުރެވުން ކަންތައްތަކެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިކޮށް ވަރަށް ބޮޑަށް ތަފްޞީލުކޮށްދީފައި އަދި އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިކަން ދެނެގަތުމަށް ތަރުތީބުން އިޝާރާތްކުރުން ހިނގާގޮތް ބަޔާންކުރެވޭނެ ކަމަށް ނުފެނެއެވެ. ކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިކަން ލިބިފައިވާ

ގެއްލުމަކީ (ތަދުވުން/ރަތްވުން) އިންފެކްޝަނެއްގެ ސަބަބުން ދިމާވެފައިވާ ކަމެއްކަމާއި، އެއީ އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގުމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމެއްކަމަށް ތަޝްޚީޞްކުރެވޭކަމަށް ކުއްޖާގެ މެޑިކަލް ރިޕޯޓުގައި ކަނޑައަޅާފައި ނުވާކަމާއި އަދި އެރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ފަރާތުން ވެސް ތަޝްޚީޞްކުރެވޭކަމަށް އެގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ކުއްޖާއާމެދު މުޙައްމަދު ދުމާޖު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގިކަން ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަހުން އެނގުނީ 28 އޮކްޓޫބަރު 2017 ގައެވެ. ...

...ކުއްޖާގެ މަންމަ ... ނުވެއެވެ. ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގިކަން ކުއްޖާގެ މަންމަ ބުނާ ދުވަހާ މި މައްސަލައިގައި ... (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދަރިފުޅު ބޭބޭ)ގެ ހެކިބަހުގައި ބުނާ ހާދިސާ ހިނގިކަން ... 2016 ވަނައަހަރުގެ ... ކުއްޖާގެ ކުރިމަތިފަރާތް ... ކުރިމަތިފަރާތުން ... އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ... ބައްޕަ/މުޙައްމަދު ދުމާޖު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގި ވާހަކަ ...

23.މި މައްސަލައިގައި އަނިޔާލިބުނު ކުއްޖާ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ޗެކަޕް ދައްކާފައިވަނީ، މިމައްސަލަ ފުލުހުންނަށް ހުށަހެޅުމުން ފުލުހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްއިން އެކުއްޖާ ބެލި ޗެކަޕް ބުނެފައިވަނީ އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިފަރާތް ރަތްވުމާއި ކުރިމަތިފަރާތުން އެއްކޮޅި ތޫބުމަތީ ކަނޑައެޅިގެން އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ގޯނާކޮށްފައިވުމުގެ ސަބަބުން މެދުވެރިވާ ކަމެއްކަމުގައި ތަޙުޤީޤުކުރާއިރު ބުނަން ނޫނީ ކަމާއި އެނޫން ސަބަބަކާހުރި އެހެނަސް މެދުވެރިވެދާނެ ކަމަށެވެ. ކުއްޖާގެ ކުރިމަތި ފަރާތަށް ތަދުވަނީ ކުރިމަތިފަރާތުގައި އިންފެކްޝަނެއް އުފެދިފައިވުމުގެ ސަބަބުންކަމާއި، އައި.ޖީ.އެމް.އެޗުން ކުއްޖާގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި އިންފެކްޝަން އުފެދިފައިވަނީ ކޮން ސަބަބަކުން މެދުވެރިވެގެންތޯ ބެލުމަށްޓަކައި ވަޖައިނަލް ސްވޮބް ނެގި ކަމުގައި ވީނަމަވެސް އޭގެ ނަތީޖާ މެޑިކަލް ރިޕޯޓުގައި ބާކްޓީރިއަލް ޓެސްޓުތަކާއި އަދި އެސްޓީޑީގެ ނަތީޖާ ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، އެ އިންފެކްޝަނަކީ ކޮން ސަބަބަކާ ހުރި އުފެދިފައިވާ ކަމެއްކަން ޔަޤީނީ ގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިނުވާކަން އެނގެއެވެ.

ކުޑަކުއްޖާގެ ބަސް:

24.ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން ކުއްޖާ ހިތައިރިންކަމަށް ބުނު ދިރާ ބަރަހަ ކުއްޖާގެ ބަހުގެ މައްސަލަ ބިސާވުފައިވާ ކިޔަބަކުރިކަމާއި، ކުޑަކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރިކަމަށް ބުނެދިނުމަ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހާ/މީހުންގެ ގޮތުގައި ބުނަންޖެހޭ ވެރިޔާ/މުއްދަރިސް، އެކަމެއް ހިނގުމުން ދާދި އަވަހަށް، ނުވަތަ އެކަމެއް ހިނގުމާ ދުރުނޫން ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ނުވަނީސްކަން އެނގޭކަމާއި، މިއީ ވަކި ގޮތަކަށް ނުވަތަ ދުވަހަކު ކަނޑައަޅައި ވަޒަން ދުވަސްތަކެއް ނުވަނީސް އެވަރަކަ ކިޔައިދީފައިވާކަން ބެލުވިފައިވާ، އެމާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ކުރިމަތިލާ ފަރާތަކުން

އުވާލަކަ ކިޔައިދިނުމަށް އެކުއްޖާއަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އެނގި ފުރަތަމަ ލިބޭ ފުރުޞަތުގައި އުވާލަކަ ކިޔައިދީފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ އަވަސް މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އުވާލަކަ ކިޔައިދީފައިވާ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ވަގުތެއްގައި ކިޔައިދީފައިވާނަމައެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުޑަކުއްޖާ މުޙައްމަދު މުޢާޛް ޖިންސީ އަނިޔާ ހިންގިކަމަށް ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ގާތުގައި އެކުއްޖާ ބުނެފައިވަނީ 30 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ކަން ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަޔާން އެނގެއެވެ. އަދި އޭގެ ދެ ދުވަސްކުރިން (28 އޮގަސްޓް 2017ގައި) އެކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޮތުން އަނިޔާ ދިމާވެފައިވާކަމަށް އެކުއްޖާގެ މާމައަށް ބެލެވިގެން އެކުއްޖާ ގޮވައިގެން އީވް ކްލިނިކަށް ގެނެސް ޗެކަޕަކަށް ދައްކާފައިވާ ކަމާއި، އީވް ކްލިނިކުގެ ޗެކަޕަށް ބެލުމަށްފަހު، އެކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޯނާކޮށްފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭތީ އެކަން އިތުރަށް ބެލުމަށް އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ޗެކަޕަކަށް ދެއްކުމަށް ރެފަރކޮށްފައިވެއެވެ. ކުޑަކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ބަދަލު ހިންގާފައިވަނީ ކުއްޖާގެ މަންމަ ބުނާ ދުވަހު ކަމުގައި ބަލައިފިނަމަ، އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ބަދަލު ހިންގި ވާހަކަ އެކުއްޖާގެ މަންމަގެ ގާތުގައި ބުނެފައިވަނީ އެހާދިސާ ހިނގާ ގިނަ ދުވަސްތަކަކަށް ފަހުންނެވެ. ޤާނޫނީ ގޮތުން ކުޑަކުދިންނަކީ އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނެވެ.[17] އުމުރުން 7 (ހަތެއް) ނުވަތަ 10 (ދިހައެއް) އަހަރުގެ ކުއްޖަކު އެކުއްޖާއާމެދު ކަންހިނގިގޮތް ކިޔައިދޭފަދަ ތަފްސީލުތަކާއެކު 4 (ހަތަރެއް) ނުވަތަ 5 (ފަހެއް) އަހަރުގެ ކުއްޖަކަށް އެކުއްޖާއާމެދު ކަންހިނގިގޮތް ކިޔައިދިނުން ނުކުރެވޭނެކަމާއި، އުމުރު ހަތްއަހަރުގެ އެކުއްޖާއާމެދު ހިނގާފައިވާ ކަމެއް ނުވަތަ އެކުއްޖާއަށް ފެނިފައިވާ ކަމެއް/ހާދިސާއެއްގެ ވާހަކަ، ހަދައިގެން (ބަދަލުތަކާ ޚިލާފަށް) ކިޔައިދިނުން ނޭނގޭނެ ކަމަށް ބެލެވޭކަމާއި، އުމުރުގެ ގޮތުން 12 (ބާރަ) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑެތި ކުދިންނަކީ އެކުދިންނާ ހިނގާފައިވާ ނުވަތަ ދުށިފައިވާ

---

[17]- ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި " ކުޑަކުއްޖަކު" މާނަކޮށްފައިވަނީ، ކުއްޖަކު އުފަންވީއްސުރެ މީލާދީގޮތުން އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިހަމަވާންދެން ކުއްޖަކަށެވެ. އަދި ކުޑަކުއްޖަކު ކަމަށް ބުނެފައިވާ މާނައިގެ ތެރޭގައި އެހެން އިރުން ބާރުވެރި ކުދިންގެ ތެރެއިން 18 އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިވާކުދިންނާއި، ބޭސިކް ޖަސްޓިފިކޭޝަން ކުދިންނާއި މީހުން ހިމެނޭގޮތަށެވެ.

ކަމެއް/ހާދިސާއެއްގެ ވާހަކައެއް ހަދައިގެން ކިޔައިދިނުމުގެ ނުވަތަ އެހެންމީހަކު ބުނާ ގޮތަކަށް ތަލްޤީނުދީފައިވާކަމު ކިޔައިދިނުމުގެ ޤާބިލު ކުދިންނަށް ކުދިންކަމުގައިވާތީ،އުމުރުގެ ކުއްޖަކު ކިޔައިދޭ ވާހަކައަށްވުރެ ބޮޑަށް ހަމަ އުމުރުގެ ކުއްޖަކު ކިޔައިދޭކިޔައިދިނުން ތަފާތުކަން ބޮޑުވޭ މިންވަރު ބޮޑުކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޢާންމު އުސޫލުގެ ގޮތުން ކުޑަކުއްޖާ ޝަހާދަތަކީ ޙާޟިރުކޮށް ސުވާލު ނުކުރެވޭނެކަމާއި، ކުއްޖާގެ ބަސް ފެންނަން އޮންނަނީ އެކުއްޖާއާ ތަޢްބީރުގައި ސުވާލުކުރެވޭއިރު، ކުރެވޭ ވީހާ ރަނގަޅަށް އިން ކަމާއި، ކުއްޖާއާ ކުރެވޭ ސުވާލުތަކަކީ ޖަވާބު ދޭން އެނގޭ މިންވަރާއި އަދި [illegible] ގޮތާއި [illegible] ބަހުން ވާހަކަ ދައްކަން އެނގޭ މިންވަރު ވީޑިއޯ ރިކޯޑިންގެ މައްކަތަށް [illegible] ފަނޑިޔާރަކަށް ނިންމިދާނެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުއްޖާއަށް ވާހަކަ ދެއްކުމުގައި ދަތި އުނދަގޫތަކެއް ހުރި ކުއްޖެއް ކަމާއި އެކުއްޖާ ދައްކާ ވާހަކަ ދޭހަވުމަށް ދަތިތަކެއް ހުރިކަން އެކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަޔާނުގައި އެކުއްޖާއާ މުޢާމަލާތްކުރާ [illegible] ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. ކޯޓުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައިގައި އެދިޔާ ކުއްޖާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދިނުން [illegible] ސަބަބުން ނުވަތަ އުމުރުން ދުވަސްވުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ނަފްސާނީ ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެނޫން އެހެންކަމެއްގެ ސަބަބުން، އެހީތެރިކަން ފަހުމް (ދޫރަ) ނުވާނަމަ ނުވަތަ އެސަރުކުރާކަން އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް ޖަވާބު ދޭން ނޭނގޭކަމަށް (ޤާބިލުކަންކަން) ކޯޓުން ކަނޑައެޅިއްޖެނަމަ ކޮންމެ ވިޔަސް، ޝަހާދަތުގެ މަޤާމުގައި ހެކިބަސް ދެވިދާނެއެވެ. ކޯޓުން ބަލަމުންދާ މައްސަލައިގައި ހެކިބަސް ދޭން [illegible] ކަނޑައެޅުމުގައި އެމައްސަލައާ [illegible] ބަޔާވެ. އާންމު އުސޫލުގެ ގޮތުން ޝަހާދަތުގެ މަޤާމުގައި ހެކިބަސް ނުދެވޭ ކަމަށް ކޯޓުން ކަނޑައެޅިއްޖެނަމަ ކޮންމެ ވިޔަސް، ހެކިބަސްދިނުމުގެ [illegible] ކަމާއި، ހެކިބަސް ދޭން ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަމަށް، އިތުރަށް ކުރެވޭ ސުވާލުތަކަކީ [illegible]

ދޭން އެނގުމުގެ ޤާބިލުކަން (ބެއްލީގެ ގޮތުން) ހުރި މިންވަރަކަށް. ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހެކިބަސް ދިނުމުގެ އިތުބާރުކަމުގެ ހަމަތަކާ ރިޢާޔަތްކޮށް ގޮތުން ކޮންމެ މައްސަލައަކަށްވެސް ހެކިބަސް ދިނުމުގެ ކުރިން އޭނާގެ ހެކިބަހުގައި ތެދު ބުނުމަށާއި އަދި ދޮގު ނުބުނުމުގެ މައްޗަށް ހުވާ ކުރަންޖެހެއެވެ. ހެކިބަސް ނެގުމުގެ އިތުބާރު މިގޮތަށް ހަމަތަކާ ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ހުވާ ނުކުރާ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހެކިބަސް(ބަޔާނެއް) ދިނުމަކީ ހެކިބަސްއެއް ކަމުގައި ނުބެލޭނެއެވެ. ނަމަވެސް، ހުވައި ކުރުމަކުން ހުރި ތާ ހެކިބަހާއި ހުވައިކުރުމަކީ ތާ ހެކިބަހެކެވެ. ... (ސަމާލު) ...

[Body text continues in Thaana script; transcription uncertain.]

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށުގެ ޚާއްޞަ އަދަބު ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ޏ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންގަނޑު ހެކިބަހުގެ ދަރަޖަ:

25. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށުގެ ޚާއްޞަ އަދަބު ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ޏ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަކުން ކުށެއްކުރުމާ (އެކި މަގުމަތިތަކުގައި) ބޮޑު ފުރުސަތު އެރުވުންތަކެއް

ނުވި ކިޔައިދޭކިޔައިދިނުމަކީ އެކުއްޖާއާމެދު އެހެން އަމަލެއް ހިންގި ކަމަށް އެކުއްޖާ ކިޔައިދީ ކިޔައިދިނުން ތެދު ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ކަމެއް ކަމުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭތީ، އެމީހުންގެ ގޮތުގައި އެކުއްޖާ ކިޔައިދިން ވާހަކަ އެމީހުން ބުނުމަކީ ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގި (ކަމަށް ބުނާ) ބާރުދޭ ސާބިތުކުރުމަށް ހެކިކަން ނޫނެވެ. އެކަމަކު އެއީ އެކުއްޖާގެ ބަސް ތެދުކަމަށް ބާރު ލިބޭނެ ގޮތެއްނުވެއެވެ. ކުއްޖާ ކިޔައިދިންވާހަކަ ކޮރޮބޮރޭޓް ކުރާ ހެކި އެކުއްޖާގެ ފަރާތުން ނޫން އެހެން ޒަރީޢާ (source) އަކުން ލިބިފައިވާ ހެކިކަން ވާންޖެހޭނެއެވެ. މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިކަން ކޮރޮބޮރޭޓް ކުރާ ހެކިކަމާ މުސްތަޤިއްލު ހެކި ކަމުގައިވުން ޝަރުޠުކަމަށްވާކަމާއި،[18] ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަމަށް ކުއްޖާ ކިޔައިދިން ކަމަށް އެކަނިމީހަކު ބުނާބުނުމަށް މުސްތަޤިއްލު ހެކިއެއް ނެތް ކަމާއި އެއީ ހިއަރސޭ އެވިޑެންސް (މިސާލު ދެއްކިވާހަކަ އަޑުއިވިމީހާގެ ބަސް)އެވެ. މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި، ކުޑަކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާ ކަމަށް އިސްވެ ބަޔާންވެ ދިޔަ ތުހުމަތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހުންގެ ގޮތުގައި ބުނިކަމަށް އެމީހުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ނަމަވެސް، އެއަމަލު ހިންގި ކަމަށް ބާރު އިތުރު ކުރި ނުވަތަ މުސްތަޤިއްލު ހެކި ނުވަތަ، ހަމައެކަނި ކުއްޖާ ކިޔައިދިން މަޢުލޫމާތު ބިނާކޮށް އުނގެނިފައިވާ ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަން ސާބިތުވާކަމަށް ޝަރީޢަތުން ކަނޑައެޅިދާނެކަމަށް ގޮތެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

<u>ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވުމުގައި ނުރަނގަޅު ނިޔަތެއްއޮތްތޯ؟</u>

26. ކުރިންވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ލިބިފައިވާ ކުއްޖާ ބަޔާނުން އެކުއްޖާއާމެދު މުޅިއަހަރު މުއްދަތު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަން ސާބިތުވާ ގޮތަށް ކިޔައިދީފައިވާކަމާއި އަދި ކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަމަށް އެއްވެސް މީހެއްގެ ގޮތުގައި ފަރާތަކީ ބުނިކަމަށް އެކުއްޖާގެ ބައްޕައާއި ބޭނުމަށް

[18] އާރު ވ. ބާސްކަރވިލް (R v Baskerville (1916)2K.B.658,667) މައްސަލައިގައި ލޯޑް ރީޑިންގ ސީޖޭގެ ޚިޔާލުގައި ވަނީ، "ކޮރޮބޮރޭޓް ކުރާ ހެކި ހުރެންވާނީ ކުށުގެ ތުހުމަތު ކުރާ ފަރާތާ ގުޅުވާލަދޭ މިންވަރަށް/މުސްތަޤިއްލު ހެކިކަމަށް ވާންވާނެ ކަމަށެވެ."

ނުވެއެވެ. އެކުއްޖާއަކީ 2016 ވަނައަހަރު އއ.ހިމަންދޫއަށް އާއިލާއާއެކު ކުރި ދަތުރަށްފަހު ދެބޭބެއިން ކުރިމަތިވެފައިވާ ޢަދުލުވެރި އުޅޭ ކުއްޖެއްކަމާއި އަދި އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިޔާގެ ބަދަލުތަކެއް ހުންނަ ކަމާއި، އެއީ އެކުއްޖާ ހިއްސުކުރުމުން އުޅޭ ގޮތުއްކަމާއި، އެގޮތަށް އެކުއްޖާގެ ޢަމަލުތަކުން ހުންނާނީ އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާ ކަމަށް އެކުއްޖާގެ މާމައަށް ސަމާލު ކުރުވުނު ކަމާއި އެކަމަކު 2017 ވަނަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓް މަހުގެ ފުރަތަމަ ހަފުތާގައި ޕޮލިހަށް ދަންނަވައިގެން އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވެރިޔަކާ ޢަދުލުވެރި އުޅޭ ސަބަބަށް ބެލުމަށްޓަކައި ޑޮކްޓަރަށް ދައްކައިފިނަމަކަމާއި އެކަމުގެ މުޅިމަސައްކަތް އެކުއްޖާ ޑޮކްޓަރަށް ދައްކައިފިނަމަ 28 އޮގަސްޓް 2017 ގައި ކަމާއި އެގޮތުން ޑޮކްޓަރ ބެލުމަށްފަހު އެކުއްޖާއަށް ޖިންސީގޯނާކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ކުރިމަތި ކުރެވޭ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް އެކަން އިތުރަށް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި އައިޖީއެމްއެޗްގެ ޑޮކްޓަރަށް ދެއްކުމަށް ލަފާދިންކަމުގައި ވިސްނާލެވުނު، މިމައްސަލަ މާލޭގެ ޑޮކްޓަރު ސަރުކާރުއަށް ހަވާލުވެ އައި.ޖީ.އެމް.އެޗްގެ ޑޮކްޓަރު ދެއްކިއިރުވެސް ދެކިފައިވާ ކުރެވުނުކަމެވެ. މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ކުރިމަތިކުރެވޭ މުޅިބަޔާން މުއްސިނެއްގެ އެކުއްޖާގެ ދޮން ބައްޕައެވެ. މުއްސިނު މުއްސިނު އެކުއްޖާގެ މަންމައާ ކުއްލިއްޔާގެ ދަރިއަށްވެސް މުއްސިނު މުއްސިނު ކުއްލިއްޔާގެ ހުރުމާ ދަރިފުޅުގެ އަނބިދަރިއަކީ މަންމައާ ދެރަހުރިހެން ދެރައިން މުއްސިނު މުއްސިނު މަންމައާ ކުޑަކުއްޖާގެ ބަދަލުގައި އަދި މަންމާގެ އެކުއްޖާގެ އާއިލާގެ މިހުންނެވެ. ކުޑަކުއްޖާގެ މަންމާގެ އާއިލާގެ މިހުން އެބާގައި ދަރިއަށްވެސް މުއްސިނު މުއްސިނު ހިތުރަހަ ނަރުހުން އަންނަކަމާއި ކުއްޖާގެ މަންމާގެ އާއިލާގެ މިހުންނާ ވާހަކަ ދައްކާއިރުވެސް ކަލާއި އެމިހުންނާ ގުޅުން ބަދަލުވެގެންދިޔަކަން ކުއްޖާގެ މަންމާއާ މާމައާއި (ކުއްޖާގެ މަންމާގެ ދޮންމާމަގެ ބައްޕަ)ގެ ބަހުން އެނގެއެވެ. އަދި ކުއްޖާގެ މަންމައާ މުއްސިނު މުއްސިނު ކުރިމަތިކުރެވޭ ދެރައިން ދެރަވެފައިވާ، އެކުރިހުނުގެ ގޮތުގައި ދެބޭބެއިން މައްސަލައާ ގުޅޭ ކަމާއި އަދި އެކަމަ

އަށްނަކަން އަނިޔާކޮށް ކުއްޖާގެ މަންމަ ގެންގޮސް ހަވާލުކޮށްދެއި ގެއްލުން ދީފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މުޙައްމަދު މުމްތާޒު ކުޑަކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް އެކުއްޖާގެ މަންމަ މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ މުޙައްމަދު މުމްތާޒު، ޢާސާ (ކުއްޖާގެ މަންމަ)ގެ ގެއިގައި ޖަހައި، މާރާމާރީ ހިންގުމާއި އަދި މުޙައްމަދު މުމްތާޒު ކުއްޖާގެ މަންމަގެ އޮރިޔާން މަންޒަރު ދައްކުވައިދީ ފޮޓޯއާއި ވީޑިއޯ ނަގާފައިވާކަމުގެ މައްސަލަ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ހުށަހެޅިފައިކަން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން މުޙައްމަދު މުމްތާޒަށް ނިސްބަތްވާ ފޯނާ އިންކާރުގެ ހުރިކަން ބަޔާނުން އެނގެއެވެ. މިސަބަބުތަކާ މިގޮތަށް ހުރުމާއެކު، މުޙައްމަދު މުމްތާޒާމެދު ކުޑަކުއްޖާގެ މަންމައާއި މަންމަގެ ޤާއިދާގެ މިންގެ ނުރުހުމާއި ކުށްވެރިކަން އަބުރާކަމަށް ބޮޑުވުން އެބުރާއްޔާ، މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގައި ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ނިޔަތު އޮތްކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

ނިންމުން:

27. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ކުޑަކުއްޖާ ދީފައިވާ ބަޔާނުގައި މުޙައްމަދު މުމްތާޒު އޭނާއާއިދޭތެރޭ ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަން އިތުބާރުހިފޭފަދަ ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނުވެއެވެ، ކުއްޖާއާދޭތެރޭ ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަމަށް އެއްވެސް މިފަދަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރަން އެކުއްޖާ ބޭނުފުޅުވުމާއި އެކުއްޖާ ޖިންސީ އަމަލު ހިންގިކަމަށް ކުއްޖާގެ މަންމަ އެކުއްޖާ ކިޔައިދިން ކަމަށް އެކުއްޖާގެ މަންމަ ކިޔައިދީ ގޮތުގައި ބޭއްވި ފުރުޞަތުގައި ކުރުމުގައި، ކުއްޖާގެ މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގައި ޤާނޫނީ ބެލެނިވެރިޔާ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ކުޑަކުއްޖާގެ ބަޔާނަށް، ކުއްޖާގެ ޖިންސީ ހިނގާފައިވާކަން ބަޔާންކޮށް ނަމަވެސް، އެކުއްޖާގެ ކުރިމަތިވި ޙާދިސާ ނުވަތަ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްދިނުމުގައި ޖިންސީ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން ދިމާވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލްތަކާ އިސްކޮށް ބަޔާނެއް ކަމުގައި ނުވާތީއެވެ، އެކުއްޖާގެ އިޤްރާރާއި ބަޔާން ވަކިންކޮށް ގޮތުގެ ތަފްސީލްތަކާ ފަރާތުން

އެކުއްޖާއާގުޅޭ ގޮތުން މައުލޫމާތު ދީފައިވަނީ އެކުއްޖާގެ ޢާއިލާގެ ފަރާތުން ކަމަށްވެފައި އެކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކުރުމުގެ ސަބަބުން ފެނިދާނެ އަލާމާތްތަކެއް އެރިޕޯޓުގައި ފާހަގަ ކޮށްފައިނުވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ކުއްޖާގެ ސައިކޮލޮޖިކަލް އެސެސްމަންޓް ހެދުމުގައި ހެދި ރިޕޯޓްތަކުން އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާކަމަށް ބެލެވުން އޮޅުވާލަން އެރިޕޯޓުންނާއި ތައްޔާރުކުރި ސައިކޮލޮޖިސްޓްގެ ހެކިބަހުން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ލިބިފައިވާ ހެއްކަކީ ކުއްޖާގެ އިޤްރާރާއި ޝާހިދުން ވަޒަންކުރި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ފަރާތްތަކާއި ކުއްޖާގެ ސައިކޮލޮޖިކަލް އެސެސްމަންޓް ތައްޔާރުކުރި ފަރާތުން ހެދި ތަހްލީލުން އެކުއްޖާއާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަ އޮތުމެވެ.

28. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ދަޢުވާ ކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގައި އެޤާނޫނުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން (ށ) އަށް ބައްޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގެ ތެރެއިން މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) ބާވަތެއްގެ ހާލު ހުރެއްޖެނަމަ، އެއީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބައްޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މީހަކު ކުށެއްކޮށްފިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ޝައްކުއްނެތި ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ލިބިފައިވާ ހެކިތަކުގައި ބެލެވޭނެކަމަށް ބައްޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެއަށްވުރެ މަދުން ހުރި ހުރިކަމުގައި ވިޔަސް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބައްޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މީހަކު ކުށެއްކޮށްފިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކުން ޝައްކުއްނެތް މިންވަރަކަށް ސާބިތުވާނަމަ، އެކަން ސާބިތުވާކަން ކަނޑައެޅުމަކީ އުޞޫލެއް ހުރަސް އަޅާކަށެއް ނޫންކަމަށް މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/129 (އަހްމަދު ރަޝީދު ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އަދި މިއުސޫލަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/77 ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ތާއީދުކޮށްފައިވެއެވެ. މި

މައްސަލައިގައި އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ހާލަތުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ކުޑަކުއްޖާގެ ބަލަހާ އިތުބާރުކުރެވޭ ބަޔަކަށްކަމުގައިނުވެއެވެ. ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ހިޔާނަތުގައި ތިބޭތީ ބޭބޭ ފުރުޞަތުނުދޭކަށް ހުކުމާއި، އެއީ ބަދަލުގަ އެއްގޮތަން ތިރިބަލަން ދިފާއިވާ ހިބަހަށްކާގެތު ސުވާލު އުފެދިފައިވުމާއި، ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން މި މައްސަލަ ފޮލޯޕްސް ޕްރިސް ސަރަވިސްއަށް ހުށަހެ ވަޒީފާއި ބާރަތަން ބަލާއިރު، އޭނާގެ ހިތުގައި މުޙައްމަދު މުޢާޛުގެދު ދެވެނިކުރާގައި ނަފްރަތު އުފެދިފައިވާކަން ބޮޑުވެފައިވާތީ ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަސް އަޑުއެހުނަމަން ނުބެލުވުމީގައި، މި މައްސަލައިގައި ހުކުމްކުރެވިފައިވާ (ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ދަރިންގެ ދޮދޮރި ބޭބޭ)ގެ ހުކުމަށް ހާދިސާ ހިނގި ތާރީޚުގައި އޭނާގެ ނަމުގައި، އޭނާގެ ބައްޕަ އިތުރު ބާރުއް ލިބިފައި އެކަން ހުށަހެޅި ޢަދަދު ތަޙުޤީޤުކުރައްވާފައި ނަމުގައި، ކުއްޖާގެ މުސްތަޤްބަލާ ރިޢާޔަތް ތަޢާރުފުކުރާއިރު ގޮތުގެ ހުކުމަކަށް ޢަމަލުކުރެވޭގޮތް ބަލާއިރު ކަމުގެ ޒާތުގެ ޙާލަތާއި ޤާނޫނުގައިވާ ޙައްޤުތަކުގެ ކުރިމަތިލާނެގޮތް ބިނާވެފައިވާ ސަބަބުން ޢާއިލީ ގޮތުން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްލަޙަތު ކުޑަކުއްޖާގެ ޙައްޤުތަކާއި މުޙައްމަދުގެ މަޞްލަޙަތު ނުވަތަ އިޖްތިމާޢީ މަޞްލަޙަތާ ކުޑަކުއްޖާގެ ޙައްޤުތަކާއި ޖިންސީ އަނިޔާ ޙިމާޔަތްކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ ގޮތުގެ ހުކުމުގެ ކުރީގެ ޤާނޫނުގައި ބަލަހައްޓާ ބެލުންތެރިޔާ ހޯދުމުގައި ޤާނޫނީ ބާރުތަކެއް ހުކުމްކުރާ ކަމުގައި ވިސްނުމުގެ، އެހުކުމްކުރާ މުޙައްމަދު މުއްދަތު ކުޑަކުއްޖާގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބާރުކަށަވަރުކުރާ އެކަށީގެންވާ މަންފާތަކުގެ ޝަރުޢީއްޔަތު ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައެޅޭ މަންފާތަކުގެ ހުކުމްކުރާ ނުރަކަން އެނގެއެވެ.

29. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 431/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި، އއ. ހިމަންދޫ/ޖަވާހިރުވާދީ، މުޙައްމަދު މުމްތާޒުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކޮށްފައިވާ އިތުބާރުކުރުވާ މަޤާމުގައިހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުނުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަކަށް ނުފެނެއެވެ.

- ހުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެމަތީން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 431/Cr-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާގެ ބިނާކޮށް، އެ ޤަޟިއްޔާގައި މުޙައްމަދު މުމްތާޒުގެ މައްޗަށް އިތުބާރުކުރުވާ މަޤާމުގައިހުރެ ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ޖިންސީ އަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާ ސާބިތުނުވާ ކަމަށް ކޮށްފައިވާ ހުކުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމް ކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމްކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ޝަމީމު	ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް (ރިޔާސަތު)	ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް